

Svenska
Läkaresällskapet

SVENSKA LÄKARESÄLLSKAPET

Verksamhetsberättelse 2021

SVENSKA LÄKARESÄLLSKAPETS VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2021

PRODUKTION
Svenska Läkaresällskapet

ANSVARIG UTGIVARE
Per Johansson, Kanslichef

GRAFISK FORM
Jaana Logren Bergqvist,
Kommunikationschef

FOTON
Istockphoto
Christina Ylander
Kennet Ruona
Kristian Pohl
Kristian Riesbeck
Jim Uusikartano
Jeanette Häggglund
Johan Adelgren
Linköpings universitet

Lasse Skog
Lotta Husell
Lund universitet
Magnus Länje
Magnus Skoglöf
Nora Ängmo
Olof Kullberg
Patrik Hjelt
Samuel Unéus
Ulf Sirborn
Örebro universitet

DIGITALPUBLICERING
www.sls.se
www.issuu.com

FRÅGOR OM INNEHÅLLET
Jaana Logren Bergqvist
Kommunikationschef
Svenska Läkaresällskapet
jaana.logren@sls.se
08- 440 88 68

För bästa möjliga hälsa för alla

Svenska Läkaresällskapet är läkarkårens oberoende, vetenskapliga professionsorganisation, en ideell, partipolitiskt och fackligt obunden förening.

Vårt syfte är att verka för förbättrad hälsa och sjukvård genom att främja vetenskap, utbildning, etik och kvalitet.

Svenska Läkaresällskapetets vision är bästa möjliga hälsa för alla. Det bidrar vi till genom att vara den ledande organisationen för läkarprofessionens vetenskapliga och kliniska excellens.

Tillsammans med våra medlemmar i SLS föreningar initierar och driver vi frågor för att förbättra och utveckla hälso- och sjukvården. Vi sprider kunskap, stödjer forskning och utarbetar riktlinjer, uttalanden, rapporter och policydokument.

Vi ingår dessutom i statliga utredningar och besvarar remisser. Integritet och oberoende är fundamentet för vår verksamhet och en förutsättning för vår samhällsroll.

Vår verksamhet genomsyras av våra kärnvärden; vetenskap, utbildning, etik och kvalitet. En hälso- och sjukvård som satsar på dessa värden har goda förutsättningar att motsvara de förväntningar patienterna, verksamheten och samhället har på läkarkåren och medicinen.

INNEHÅLL

- 6 Ordförande har ordet
- 8 SLS ordföranderåd
- 9 Kanslichefen har ordet

Vetenskap/forskning

- 10 SLS delegation för medicinsk forskning
- 10 Forskning inom primärvården
- 10 För god medicinsk forskning
- 10 SLS projektanslag
- 11 SLS resebidrag
- 11 SLS post-doc-stipendier
- 11 SLS forskarmånader
- 11 SLS introduktionsstipendium
- 11 Priser
- 11 Agenda för hälsa och välbefinnande
- 12 SLS priser och pristagare

Utbildning

- 14 SLS delegation för utbildning
- 14 Läkares fortbildning
- 15 Läkares vidareutbildning
- 16 Certifiering av subspecialiteter
- 16 Remisser
- 16 I debatten
- 18 Kandidat- och underläkarföreningen
- 20 SLS programkommitté
- 21 SLS programverksamhet

Etik

- 22 SLS delegation för medicinsk etik
- 22 Etikdagen 2021
- 22 2021 års Hippokratespristagare
- 22 Vaccination av personer som saknar beslutsförmåga
- 22 Privata sjukvårdsförsäkringar
- 23 Reviderade etiska riktlinjer vid HLR
- 23 Läkares attityder till läkarassisterat suicid
- 23 Kvinnors reproduktiva rättigheter
- 23 Remisser

Kvalitet/hälsa/sjukvård

24	A. Styrning, organisation och övergripande kvalitets- och säkerhetsfrågor
24	Professionsbaserad kvalitetsrevision
24	Övergripande styrningsfrågor
26	Stärk primärvården
27	SLS arbetsgrupp covid-19
27	SLS arbetsgrupp Kloka Kliniska Val
27	SLS arbetsgrupp om kunskapsstyrning
27	Equalis
28	SLS delegation för medicinsk kvalitet
28	Samverkan och samordning med SLS kommittéer
28	Kunskapsbaserad vård
28	Nationell plattform för förbättringskunskap
28	Externa arbetsgrupper
29	Remisser
29	I debatten
30	Kommittén för medicinsk kvalitetsutveckling
30	Kommittén för säker vård
31	Kommittén för läkemedelsfrågor
32	Kommittén för eHälsa
33	Kommittén för medicinsk språkvård
34	B. Prevention, folkhälsa och global hälsa
34	Kommittén för prevention och folkhälsa
35	Kraftsamling för ungas psykiska hälsa
36	SLS Levnadsvaneprojekt
38	Kommittén för global hälsa
38	SLS arbetsgrupp för klimat, hälsa och hållbar sjukvård

Organisation

40	Implementering av medlemsreformen
40	SLS samverkan med myndigheter och organisationer
40	Administrativt stöd
41	SLS hus
41	Miljöarbete
41	Kansliet och medarbetare
42	SLS föreningar och medlemmar 2021
43	Hedersledamöter 2021
43	Medlemsföreningar, sektioner, lokala läkarsällskap, associerade föreningar och Kandidat- och underläkarföreningen
45	Sammanfattning av ekonomin
46	Kommunikation
49	Besvarade remisser
50	Expertgrupper
51	SLS nämnd
52	Förtroendevalda och kansli

Årsredovisning 2021

55	Årsredovisning
66	Revisionsberättelse

Tillsammans

När jag skriver denna text för att sammanfatta det gångna året är det mars 2022. Pandemin har klingat av efter två år och restriktionerna är släppta. För någon månad sedan delade vi alla förhoppningen om att livet äntligen skulle börja återgå till ett normalläge. Då invaderar Ryssland sitt grannland Ukraina och vi har ett fullskaligt krig i Europa. Fruktsansvärda bilder når oss genom media. Städer jämnas med marken, miljontals kvinnor och barn är på flykt. Sjukhus bombas, civila dödas och den humanitära katastrofen är ett faktum. Svenska Läkaresällskapet fördömer kraftfullt Rysslands invasion av Ukraina som strider mot folkrätten. Samtidigt som Sverige höjer beredskapen måste vi förbereda oss på en flyktingvåg – och välkomna människor som kommer att vara i behov av vård och läkarkollegor från Ukraina vars kompetens måste upprätthållas och tillvaratas så länge de befinner sig i Sverige. Den svenska hälso- och sjukvården kommer återigen att ställas inför nya utmaningar och vi har många lärdomar att dra från de senaste åren. Vi har visat att vi tillsammans kan klara situationer som vi aldrig tidigare ställts inför, och jag har tillförsikt om att vi kommer klara även de prövningar som väntar oss framöver.

Medlemsreformen

Året inleddes med att SLS medlemsreform trädde i kraft och vi välkomnade 40 medlemsföreningar till moderföreningen SLS, vid årsskiftet 2022 tillkom ytterligare 12. Tillsammans samlar vi över 30 000 medlemmar – en stark röst för bästa möjliga hälsa för alla. Under året har verksamheten fortsatt påverkats av pandemin, men trots detta har vi klivit fram i flera viktiga frågor, besvarat ett stort antal remisser, höjt vår röst i debatten, startat upp arbetet i två nya arbetsgrupper på uppdrag av SLS fullmäktige; arbetsgrupp för att ta fram ny arbetsordning för SLS förtroendemannarevision och arbetsgruppen om kunskapsstyrning. Vår programverksamhet har fortsatt att leverera specialitetsövergripande fortbildning, tillgänglig för många fler tack vare digitaliseringen. I slutet av året arrangerades för andra året i rad "State of the Art Covid-19" en särskild satsning som vi kunde genomföra, i en tid då behovet av kunskapsutbyten kollegor emellan var extra stort.

Tre fokusområden

I linje med medlemmarnas önskemål har tre områden varit i fokus: läkares fortbildning, vård efter behov och professionens roll i utvecklingen av hälso- och sjukvården.

är vi starka!

1. Läkares fortbildning

För att säkra läkares livslånga lärande har vi blåst liv i SLS fortbildningspolicy från 2015. Arbetet med att sammanfatta SLS fortbildningsmodell som bygger på fortbildningsplaner, dokumentation och uppföljning har resulterat i en kampanjsatsning som kommer att pågå under 2022. Vi har även utrett reglering om fortbildning och landat i att regeringen bör ge Socialstyrelsen i uppdrag att förtydliga vårdgivarens ansvar för fortbildning i Socialstyrelsens föreskrifter.

2. Vård efter behov

Många av årets aktiviteter har genomstrukturerats av att värna principen om vård efter behov. Ett perspektiv som lyfts fram i remissvar och debattartiklar. Vår ingång i frågan är att säkerställa att särskilt utsatta patientgrupper inte nedprioriteras i fördelningen av sjukvårdens begränsade resurser. Det gäller allt från utvecklingen av nätläkartjänster till bristen på vårdplatser och besparingar. Under året har många av våra aktiviteter varit inriktade på att stärka primärvården som är viktig för att nå jämlik vård. En särskilt framträdande fråga under året har varit utvecklingen av privata sjukvårdsförsäkringar, som varit föremål för en statlig utredning och där SLS etikdelegation har varit mycket aktiv.

3. Professionens roll i utvecklingen av hälso- och sjukvården

Tillsammans har vi under 2021 varit starkt engagerat i frågor som rör sjukvårdens övergripande styrning och organisation, via remissyttranden, debattartiklar och olika programaktiviteter. Vi fyller en viktig roll som arena för debatt inom läkarkåren om styrningsfrågorna där olika ståndpunkter och perspektiv kan brytas mot varandra. En viktig del i arbetet med att stärka professionens roll i utvecklingen av hälso- och sjukvården är det fortsatta arbetet med SLS modell för kollegial granskning, den s.k. "Hippokratesrevisionen". Inför höstens val uppmanar vi politikerna att lyssna på professionen. En välfungerande hälso- och sjukvård bygger på långsiktiga lösningar, inte kortsiktiga satsningar såsom kö-miljarder och andra tillfälliga satsningar som leder till ökad administration och detaljreglering och riskerar styra vården fel. För att vi ska nå framgång krävs ett stort engagemang från alla föreningar, nämnd, delegationer, kommittéer och arbetsgrupper. Tillsammans bedriver vi en fantastisk verksamhet, med bredd och djup. Jag är stolt och glad över att få arbeta med er alla kollegor!

TOBIAS ALFVÉN
Ordförande

Foto: Johan Adelgren

SLS ordföranderåd

Svenska Läkaresällskapetets ordföranderåd samlar ordföranden i SLS föreningar och nämnden två gånger per år för utbyte av information och diskussion om aktuella professionsgemensamma frågor. Till varje möte inbjuds även en beslutsfattare eller företrädare för myndigheter för dialog med professionen. Ordföranderådet är till för att SLS föreningar ska kunna ge råd och input till nämnden mellan fullmäktigemötena.

SLS ordföranderåd 10 februari

Till årets första ordföranderåd var socialminister Lena Hallengren specialinbjuden gäst. Ministern lyfte bland annat vikten av

Foto: Kristian Pohl

kompetensförsörjning för att uppnå en god vård efter behov. Fortbildningsfrågan lyftes av Göteborgs läkaresällskap. Ministern uttryckte förståelse för att den är angelägen, men hänvisade till Nationella vårdkompetensrådet. När det gäller den uppskjutna vården lyfte Svensk Kirurgisk Förening en oro för hur köerna ska hanteras. Det finns en risk för att utbildningsfrågan tappas bort då vård läggs ut på privata aktörer utanför sjukhusen. Ministern menade att personalrekryteringen är problemet även om staten skjuter till resurser.

Kunskapsstyrning

Kunskapsstyrning var en annan högaktuell fråga på agendan. Karin Pukk Härenstam, ordförande i SLS Kvalitetsdelegation, tillsammans med Johan Thor, ledamot i Kvalitetsdelegationen, gav en introduktion om vad kunskapsstyrning handlar om och föredrog de nationella programområdena. Därefter berättade Lars Jerdén och Hålfdan Petursson om sina erfarenheter av arbetet i nationella arbetsgrupper. Det framfördes en del kritiska röster bland deltagarna som menade att statens och myndigheternas

försök att detaljstyra vården inte fungerar och att en mer kunskapsstyrd och jämlik vård istället måste byggas på tillit till professionen.

SLS ordföranderåd 13 oktober

Till årets andra ordföranderåd var Björn Eriksson, generaldirektör Läkemedelsverket specialinbjuden gäst. Han berättade om sitt uppdrag

Foto: Jeanette Hågglund

som varit starkt präglad av pandemin. Restsituationen gällande läkemedel lyftes av flera deltagare som oroande och besvarades med att diskussioner förs med läkemedelsföretag om deras ansvar för att tillgodose de behov som finns. Bättre möjlighet till spårning av medicinska implantat var en annan fråga som lyftes där svaret från LVM var att diskussioner förs på Europainivå för att göra det lättare att spåra proteser och implantat.

Aktuella läkemedelsfrågor

Mikael Hoffmann, ordförande i SLS kommitté för läkemedelsfrågor, redogjorde status för den Nationella läkemedelslistan och dess syfte.

Regelverket kring bastjänstgöring

Anders Kring, jurist, och Ragnhild Mogren Svensén, utredare, från Socialstyrelsen redogjorde för BT – övergångsbestämmelser, föreskrifter och allmänna råd och vilka som kommer få göra klart sin utbildning enligt de gamla reglerna. De redogjorde även för vilka målbeskrivningarna som ska vara uppfyllda för att få intyg om godkänd BT och som ska ligga till grund för utformningen av utbildningen. I diskussionen lyftes frågor om vem som kommer att genomföra 1 års BT om det finns möjlighet att genomföra den på 6 månader. Svaret var att det kommer vara de personer som inte kan tillgodoräkna sig tjänstgöringstid.

Har er förening
förslag till aktuella
ämnen som ni vill lyfta?
Kontakta
malin.henriksson@sls.se

SLS medlemsreform – för en starkare professionsröst

Den 1 januari 2021 trädde SLS medlemsreform i kraft – den största organisationsförändringen inom SLS under modern tid. Vid starten 2021 var det 40 medlemsföreningar som gick med. När detta skrivs i mars 2022 har antalet medlemsföreningar utökats till 52 och om något år är de mellan 55 och 60. Antalet läkare, varav de allra flesta är specialister, som SLS organiserar (föreningsanknutna och individuella medlemmar) uppgår till över 30 000. Medlemsreformen kan inte beskrivas som annat än en stor succé. Med denna reform har SLS byggt en robust organisation och plattform för en enad professionsröst, som både läkarprofessionen och svensk hälso- och sjukvård kommer att ha stor nytta av under många år framöver.

Medlemsreformen föregicks av ett flerårigt och omfattande förberedelsearbete med först avsiktsförklaring från nämnden, en arbetsgrupp bestående av sektioner, KUF och lokala sällskap som utformade huvuddragen i den nya organisationen, en proposition till fullmäktige, omfattande stadgeändringar i både moderföreningen och blivande medlemsföreningar (och även sektioner) samt byggande av en databas för hantering av medlemsföreningarnas register.

Att denna komplexa process lyckades och till slut kunde landa i vår nya organisation beror på samspelet mellan det ideella engagemanget och ett professionellt kansli. Förtroendevalda och ideellt engagerade läkare på olika nivåer i moderföreningen och sektionerna förhandlade fram huvuddragen i reformen. Kansliet med statsvetenskaplig, juridisk, ekonomisk, kommunikativ, administrativ och IT-kompetens löste detaljerna och såg till att processen löpte på enligt tidplan. Exempelvis hjälpte kansliet över 40 blivande medlemsföreningar med förslag på stadgeändringar inför medlemskapet. Nästan allt sköttes ”in house” i föreningen med ett minimum av insatser från konsulter och underleverantörer. Med

liknande ansvarsfördelning mellan ideellt engagerade läkare i föreningen och kansliet i andra viktiga utvecklingsprojekt framöver kommer SLS att kunna förflytta berg.

Har då medlemsreformen gett något konkret resultat? Faktum är att man kunde se effekter av den redan våren 2020 när covid-19-pandemin slog till. SLS kunde snabbt tillsätta grupper med representanter från blivande medlemsföreningar för att agera proaktivt på olika händelser och skeenden med anledning av pandemin. Många blivande medlemsföreningar startade också upp samarbeten (varav flera pågår fortfarande) med kansliet kring programaktiviteter och årsmöten som nu fick ske digitalt eller i hybridvariant. Inget av detta hade varit möjligt utan processen som lett fram till medlemsreformen.

Det goda samarbete som inleddes i pandemin mellan nämnden/kansliet och medlemsföreningarna har sedan rullat på. Som kanslichef har jag och kansliet dagligen kontakt med föreningar som önskar arrangera programaktiviteter eller få råd och stöd kring exempelvis GDPR, kommunikation, föreningsjuridiska frågor, registerfrågor eller hur man ska lägga upp ett årsmöte.

Effekterna av medlemsreformen har även nått ut i vår omvärld. SLS betraktas som en starkare och mer relevant aktör inom hälso- och sjukvårdsområdet. Vi har fått lättare access till beslutsfattare på olika nivåer och fler dörrar har öppnats. Vi hörs och syns mer. Efterfrågas i nya och fler sammanhang. Utmaningen framöver blir att kanalisera den här kraften och nyvunna energin på rätt frågor till gagn för läkarprofessionen, hälso- och sjukvården och till syvende och sist patienten.

PER JOHANSSON
Kanslichef

Foto: Samuel Unéus

För forskning av hög kvalitet som är kliniskt relevant

SLS stödjer medicinsk forskning och utveckling. En viktig del av verksamheten bedrivs i SLS delegation för medicinsk forskning. Verksamheten är huvudsakligen inriktad på två områden, ett forskningspolitiskt arbete i syfte att stödja och utveckla svensk medicinsk forskning samt anslag och bidrag för stöd till svensk medicinsk forskning av hög kvalitet.

DELEGATIONEN FÖR MEDICINSK FORSKNING

Forskningsdelegationen består av erfarna aktivt forskande läkare från alla lärosätena som representerar olika discipliner från allmänmedicin till radiologi. Det forskningspolitiska arbetet syftar främst till att förbättra förutsättningarna för forskningsinriktade läkare att bedriva forskning, samt att säkerställa och upprätta hög kvalitet på forskningen som bedrivs. Forskningsdelegationen arbetar med att stödja yngre läkares möjligheter att bedriva forskning, såväl före som efter disputation, vilket är av avgörande betydelse för att svensk medicinsk forskning också framgent ska ha en hög klinisk relevans. Delegationen ansvarar även för utdelning av forskningsanslag och resebidrag från de stiftelser och donationer som förvaltas av SLS. Bedömningar av ansökningar till forskningsfonderna samt förslag till fördelning lämnas av Prioriteringskommittén på delegationens uppdrag. Prioriteringskommittén består av 25 sakkunniga som var och en representerar en särskild disciplin. Delegationen har haft fyra ordinarie sammanträden under året, och ett internat.

Aktiviteter

Forskning inom primärvården

För att betona vikten av forskning inom primärvården införde delegationen under 2021 en utlysning som fokuserar på samarbete mellan primärvård och annan disciplin, där huvudsökande ska vara från allmänmedicin. Syftet med denna utlysning är kunskapsöverföring mellan akademi och klinik. Utlysningen föll väl ut och tre anslag å 500 000 kronor delades ut.

För god medicinsk forskning

Delegationen verkar för att förbättra förutsättningarna för god medicinsk forskning. Detta görs bland annat genom att fortlöpande effektivisera arbetet kring SLS forskningsanslag och stipendier som är en förutsättning för att bidra till god medicinsk forskning. Delegationen jobbar med att sammanställa statistik för att få stöd till riktade satsningar. Genomgången visar att det kommer råda brist på kompetenta kliniska handledare, vilket är oroväckande. Arbetet med att finna former för att stödja denna del av klinikernas forskningsutveckling har påbörjats. Under året har ansökningsförfarande och granskningsprocesser förtydligats ytterligare.

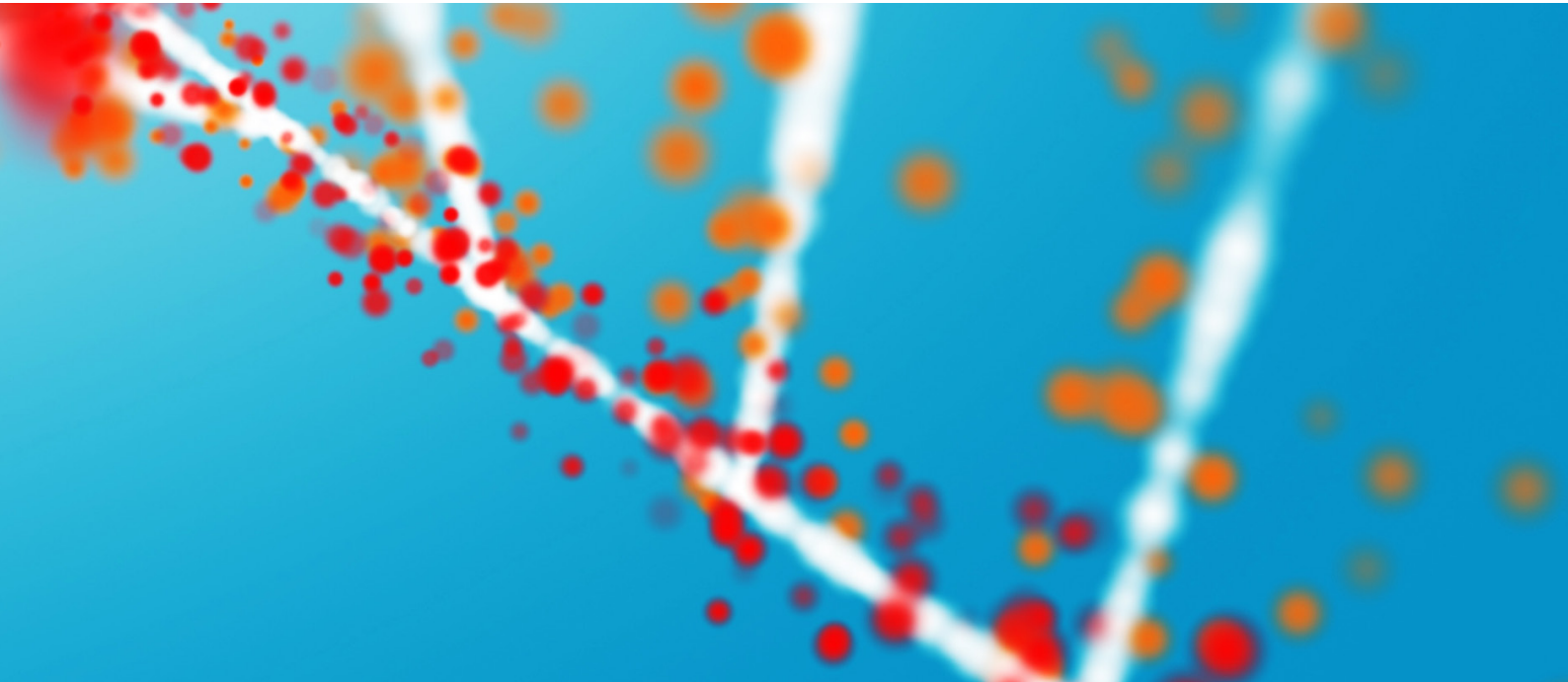
Forskningsdelegationen har hjälpt till och berett svar till remisser för att säkra och stödja positionen för klinisk forskning. I samband med pandemin har forskningsdelegationen och SLS stöttat bildandet av ett nytt nätverk, ACTION Sweden, som initierats av infektionsläkare för att på nationell nivå snabbare kunna aktivera samarbeten kring kliniska studier vid epidemier.

SLS förvaltar mer än 130 stiftelser som ger stöd för medicinsk forskning. Stödet ska stimulera till ny och övergripande forskning och är en viktig del i SLS arbete för att långsiktigt stärka utvecklingen av hälso- och sjukvårdens kvalitet. Genom anslag och stipendier ges ett betydelsefullt stöd till forskare i tidig karriär. Delegationen samverkar även med AFA-Försäkring i bedömning och fördelning av forskningsmedel.

SLS projektanslag

Under 2021 delades drygt 21 mkr ut till SLS projektanslag. Totalt inkom 149 ansökningar, 147 uppfyllde behörighetskraven och 57 beviljades. Av de beviljade erhöll 26 tvåårigt och 31 ettårigt anslag. Beviljandegraden var 38 %. Anslagens storlek varierade mellan 50 000 och 700 000 kronor och medelanslaget var 359 000 kronor. Av de sökande var 51 % kvinnor och av de beviljade 47 %.

Vetenskap/forskning

SLS resebidrag

SLS resebidrag delas ut för resa till kongress med aktivt deltagande eller för forskningsvistelse för att lära nya metoder vid en utländsk institution. På grund av pandemi har SLS varit restriktivt med att dela ut bidrag till resande. Det var färre ansökningar som kom in 2021 jämfört med ett normalår. 20 inkomna ansökningar varav fem beviljades till ett sammanlagt belopp av 150 000 kronor.

SLS post doc-stipendier

SLS post doc-stipendier finansierar tjänstledighet för nydisputerade kliniska forskare som vill bedriva forskning utomlands. 2021 delades drygt 2,8 mkr ut till post doc-stipendier. Totalt inkom 14 ansökningar, alla uppfyllde behörighetskraven och 10 beviljades. Av de sökande var 21 % kvinnor och av de beviljade 10 %.

SLS forskarmånader

SLS forskarmånader är ett stipendium som ger läkare möjlighet att vara tjänstlediga under två månader för att ägna sig åt forskning i Sverige. 2021 delades 1,65 mkr ut till forskarmånader. Totalt inkom 33 ansökningar, alla uppfyllde behörighetskraven och 12 beviljades. Av de sökande var 58 % kvinnor och av de beviljade 42 %.

SLS introduktionsstipendium

SLS introduktionsstipendium syftar till att stimulera studenter på läkarprogrammet att börja forska. 2021 inkom 19 ansökningar och av dessa var alla behöriga och alla beviljades därmed till ett sammanlagt belopp av 417 000 kronor. Under hösten ägde ett inspirationsmöte för sommarstipendiatarerna rum där deltagarna fick presentera sitt arbete och gavs möjlighet att nätverka med andra forskningsintresserade.

Priser

Forskningsdelegationen delade 2021 ut två pris. Ett till bästa vetenskapliga ansökan och ett till den ansökan som bäst representerar translationell forskning. Prissumman var 100 000 kronor för respektive pris. Läs mer på sid 12-13.

Agenda för hälsa och välbefinnande

I syfte att bidra till ökad hälsa och välbefinnande i Sverige har 34 organisationer gått ihop för att samverka under Forska!Sveriges ledning. SLS ingår i nätverket och arbetet leds av Tobias Alfvén som ordförande. Under året har bland annat rapporten "Medicinsk forskning och utveckling – En förutsättning för att hantera framtida hälsohot" samt en rad debattartiklar publicerats.

MÅL

- Förankra forskning som en naturlig och självklar del av läkares kliniska arbete samt verka för en tydlig uppföljning och redovisning av forskningsuppdraget inom hälso- och sjukvården.
- Främja och utveckla kliniskt förankrad forskning av hög kvalitet genom forskningsfinansiering.
- Förbättra förutsättningar för läkare att bedriva forskning inom alla delar av hälso- och sjukvården.
- Verka för stöd till disputerade forskningsaktiva läkare i form av kombinerade forsknings/klinik tjänster.

SLS pristagare

SLS belönar & uppmärksammar god medicinsk forskning

SLS förvaltar 100 stiftelser som ger stöd för medicinsk forskning. Till etablerade forskare som utmärkt sig genom många års verksamhet, enastående resultat eller välskrivna artiklar utdelas priser och medaljer. Svenska Läkaresällskapets priser för 2021 delades ut på prisceremonin den 9 november.

JUBILEUMSPRISET

150 000 kronor och SLS sekelmedalj i silver
Oskar Hansson, professor i neurologi och forskargrupperledare vid klinisk minnesforskning, Lunds universitet samt överläkare på Skånes universitetssjukhus.

Foto: Lunds Universitet

BENGT WINBLADS PRIS

150 000 kronor
Agneta Nordberg, professor, klinisk neurovetenskap, Karolinska Institutet.

Foto: Ulf Sirborn, KI

INGVARPRISET

35 000 kronor och SLS 200-års medalj i brons
Peter Siesjö, överläkare och adjungerad professor vid neurokirurgiska kliniken i Lund.

Foto: Lunds Universitet

ELLIS OCH IVAR JANZONS PRIS

70 000 kronor
Charlotta Enerbäck, överläkare och professor i dermatologi, institutionen för klinisk och experimentell medicin, Linköpings universitet.

Foto: Linköpings universitet

HIPPOKRATES- PRISET

10 000 kronor och Clarence Blomqvist medalj i silver
Stefan Ström, anestesilog och överläkare på intensivvårdsavdelningen, Västmanlands sjukhus, Västerås. Stefan belönas för sitt arbetssätt att se frågor ur ett patientperspektiv, och för sin förmåga att fatta beslut om behandlingsstrategi baserad på medicinetiska principer.

Foto: Jim Uusikartano

BERZELIUS-MEDALJEN I GULD

Anna Blom, professor vid Translationell Medicin, Lunds universitet.

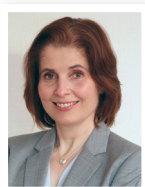

Foto: Kristian Riesbeck

HÅLLBARHETS-PRIS

25 000 kronor

Peter Bentzer, överläkare och professor i anesthesiologi och intensivvård, Lunds universitet.

Foto: Lunds Universitet

LENNMALMS PRIS

25 000 kronor och Lennmalms medalj i silver

Karin Starzmann, doktorand vid avdelningen för samhällsmedicin och folkhälsa, Göteborgs universitet belönas för hennes viktiga försäkrings-medicinska forskning, med fokus på läkares sjukskrivningspraxis.

Foto: Olof Kullberg

Martin Biström, doktorand vid Institutionen för klinisk vetenskap, Umeå universitet belönas för hans unika studier om riskfaktorer för debut av MS, baserade på material samlat via biobanker.

Foto: Patrik Hjelt

Irene Håkansson, överläkare vid neurologiska kliniken, Universitets-sjukhuset i Linköping, Linköpings universitet, belönas för hennes forskning kring biomarkörer och neuroradiologi vid tidig MS med god uppföljning.

Foto: Privat

ALVARENGAS PRIS

50 000 kronor

Johnny Ludvigsson, Tomas Faresjö, Åshild Faresjö

Linköpings universitet belönas för artikeln:

"Breastfeeding and cortisol in hair in children".

Foto: Privat

TRANSLATIONELLA FORSKNINGSPRIS

100 000 kronor

Andreas Edsfieldt, forskare och docent vid Institutionen för kliniska vetenskaper, Lunds universitet, samt läkare vid Sektion Hjärt-sjukvård, Skånes Universitetssjukhus Malmö.

Foto: Kennet Ruona

BÄSTA PROJEKT-ANSÖKAN

100 000 kronor

Arvid Guterstam, biträdande lektor vid Institutionen för klinisk neurovetenskap, Karolinska Institutet, och leg. läkare vid medicinsk enhet för neurologi, Karolinska Universitetssjukhuset.

Foto: Ulf Sirborn, KI

BENGT I LINDSKOGS SPRÅKPRIS

50 000 kronor

Øivind Larsen, professor i medicinsk historia, universitetet i Oslo.

Foto: Privat

ERNA EBELINGS PRIS *

35 000 kronor

Anders Persson, professor i medicinsk bildvetenskap, Linköpings universitet samt föreståndare för Centrum för medicinsk bildvetenskap och visualisering (CMIV).

*Priset delades ut under Medicinteknikdagarna.

Foto: Linköpings universitet

ASKLEPIOSPRISET*

Bästa vetenskapliga artikel 15 000 kronor

Jenny Huynh, läkarstudent, Linköpings universitet belönas för artikeln: "Sex and age differences in the incidence of acute myocardial infarction during the COVID-19 pandemic in a Swedish health-care region without lockdown: a retrospective cohort study".

Foto: Lotta Husell

ASKLEPIOSPRISET

Bästa projektarbete

10 000 kronor

Lovisa Ericsson, läkarstudent, Lunds universitet uppmärksammas för sin forskning kring hur metoden "AIHDA – analysis of individual heterogeneity and discriminatory accuracy" kan användas för att utveckla folkhälsorapporteringen och har visat detta genom att analysera socio-ekonomiska skillnader i fysisk aktivitet i Sveriges befolkning.

Foto: Nora Ångmo

*Asklepiospriset delades ut under SLS KUF medlemsdag.

TEMATIDNING!

Läs mer om 2021 års pristagare och deras forskning i tematidningen "SLS Pristagare 2021".

LÄS & LADDA NED
<https://bit.ly/3p7yinz>

För läkare med hög kompetens genom hela yrkeslivet

SLS främjar och bevakar förutsättningar för läkares utbildning från grundutbildning till fortbildning med utgångspunkt från patienternas, verksamhetens och samhällets behov.

Det utbildningspolitiska arbetet bedrivs av delegationen för utbildning. Inom verksamhetsområdet för utbildning ligger även Programkommitténs arbete med SLS programverksamhet och den verksamhet som bedrivs av Kandidat- och underläkarföreningen.

Arbetet syftar till att stärka läkarnas förutsättningar för att få en god utbildning och kompetensutveckling genom hela yrkeskarriären.

DELEGATIONEN FÖR UTBILDNING

Utbildningsdelegationen främjar utvecklingen inom samtliga faser av det livslånga lärandet. Delegationen ska på eget initiativ, eller på uppdrag av SLS fullmäktige eller nämnd, följa, bereda och ge nämnden råd och upplysningar i utbildningsfrågor med utgångspunkt från samhällets och patienternas behov.

Delegationen har haft fem protokollförda möten. Under 2021 har arbetet inriktats på SLS fokusfråga; läkares fortbildning. Enligt SLS verksamhetsplan för 2021-2022 ska SLS bidra till att stärka läkares livslånga lärande med särskilt fokus på läkares fortbildning. Delegationen har verkat för målen med följande aktiviteter:

Aktiviteter

Läkares fortbildning

Mot bakgrund av att fortbildning var en av SLS prioriterade frågor för 2021 togs en kommunikationsplan fram för att föra ut SLS fortbildningspolicy och modell som togs fram redan 2015. För att säkerställa att alla läkare fortlöpande vidareutvecklar nödvändig kompetens för arbetsuppgifter de ställs inför tog SLS fram en policy och en fortbildningsmodell som presenteras i Läkares fortbildning – en del av det yrkeslivslånga lärandet (SLS 2015).

Under hösten 2021 togs en kortversion/folder fram för att kommunicera policyn och modellen.

Kommunikationen riktas i ett första steg till SLS medlemsföreningar/sektioner. I ett andra steg riktar den sig även till läkare och chefer, med samma kortversion/folder men med ett målgruppsanpassat budskap. Material presenteras på SLS hemsida. SLS föreningar inbjuds kontakta Utbildningsdelegationen om sina fortbildningspolicyer. Redan under 2021 träffade Utbildningsdelegationen Svensk Förening för Hematologi som presenterade sitt fortbildningsprogram.

Under hösten 2021 har samtidigt frågan om reglering om fortbildning utretts i SLS. Då regleringsfrågan ständigt är aktuell och det inte var helt tydligt vilken hållning SLS hade i frågan, har den frågan utretts separat av Utbildningsdelegationen. En rapport om reglering som stöd för läkares fortbildning presenterades för och beslutades av SLS nämnd i januari 2022.

SLS, och även SLS medlemsföreningar och sektioner, bidrar till läkares fortbildning genom att själva arrangera en rad utbildnings- och fortbildningsaktiviteter, både mer övergripande och specialitetsspecifika. Delegationens ordförande har ingått i SLS

Programkommitté som har ett omfattande program för utbildning och fortbildning.

SLS bjöds under hösten in att delta i två gemensamma möten om fortbildning mellan ett antal professionsorganisationer/fackförbund. Gruppen betraktas som ett nätverk för bland annat informationsutbyte.

Läkares vidareutbildning (AT, BT och ST) och grundutbildningen

När det gäller bastjänstgöring (BT) och specialiseringstjänstgöring (ST) har aktiviteterna fokuserat på Socialstyrelsens nya föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2021:8) om läkarnas specialiserings-tjänstgöring, som trädde i kraft 1 juli 2021. Delegationen gick igenom dem och informerade på SLS hemsida om föreskrifterna, bland annat genom att länka till "Fråga-Svar-funktioner" om vad de nya föreskrifterna innebär. Delegationen har bedömt att det finns ett stort informationsbehov om de nya föreskrifterna. Frågan var även ämne för en motion på SLS fullmäktige 2021. På SLS ordföranderåd i oktober 2021 höll delegationens ordförande i en längre punkt om de nya föreskrifterna, där även Socialstyrelsen deltog. En sammanfattning från ordföranderådet finns på SLS hemsida. Delegationen har under året haft underhandskontakter med Socialstyrelsen bland annat om nya föreskrifter om särskilt förordnande. Delegationens ordförande deltog i Kongressen Framtidens specialistläkare (FSL) under BT-dagen.

Utbildningsdelegationen fick ett uppdrag från SLS fullmäktige 2021 om specialistexamen. Delegationen inledde diskussioner under hösten om hur delegationen bäst tar sig an uppdraget. Arbetet kommer dock att ske under 2022 då fortbildning varit den högst prioriterade frågan för delegationen 2021.

Delegationens ordförande representerade SLS i Nationella Vårdkompetensrådets arbetsgrupp för samordning av dimensionering av AT och BT. Syftet med arbetet var att göra bedömningar av och få en samsyn mellan berörda aktörer om behoven av AT och BT och gemensamt föreslå åtgärder för att bidra till att skapa bra förutsättningar för införandet av BT parallellt med AT. Arbetet ledde till rekommendationer för att hantera övergången till den nya

läkarutbildningen, bland annat att 18 månaders AT-tjänstgöring bör vara standard och att använda fler verksamheter/specialiteter inom AT-tjänstgöringen.

Delegationen har på nära håll följt lärosätenas arbete med den nya grundutbildningen. Flera av delegationens ledamöter har varit involverade i införandet. Grundutbildningen togs, och kommer att tas upp löpande på alla delegationsmöten.

Undersökningar av pandemins effekter på utbildningen

SLS genomförde en enkätundersökning under 2021 om hur pandemin påverkat sektionernas möjligheter att ge ST-kurser. Enkätrapporten publicerades i mars 2021. Enkäten var en uppföljning på en enkät som genomfördes sommaren 2020. Därefter genomfördes en fördjupad behovsinventering i SLS föreningar med uppföljande intervjuer för att få en bättre bild av hur stort problemet med uppskjutna ST-kurser på grund av pandemin var. Den fördjupade behovsinventeringen ledde till erbjudande till föreningar om utbildning om digitalisering av kurser.

Under hösten arrangerades en workshop för medlemsföreningar som är ST-kursgivare och som ville öka inslaget av distansundervisning i sina kurser. Föreningarna fick praktiska råd och tips på hur hela eller delar av kurserna kunde läggas om till digitalt format.

Delegationens ordförande deltog under året löpande i möten med SLS arbetsgrupp för covid-19.

Möte om vägen till svensk legitimation för läkare utbildade i tredje land

Under hösten 2021 planerades ett större möte i samarbete med Socialstyrelsen om vägen till svensk legitimation för läkare utbildade i tredje land. Syftet var att tydliggöra regelverket och erbjuda en mötesplats. Mötet hölls i januari 2022.

Seminarium om bristen på specialister under Almedalsveckan 2021

SLS tillsammans med Sjukhusläkarna arrangerade ett seminarium under 2021 års digitala Almedalsvecka om bristen på specialister.

Hans Hjelmqvist, SLS utbildningsdelegation och Karin Bätelson, Sjukhusläkarna.

Foto: Skärmdump

Nordiskt utbildningsmöte

Delegationens ordförande deltog i det återkommande nordiska möte mellan läkarförbunden/professionsorganisationerna som 2021 var digitalt och där värdskapet hölls i av Norge. Ett tema för mötet var bland annat fortbildning.

Representation i ST-rådet

Delegationens ordförande representerar SLS i ST-rådet på Socialstyrelsen.

Certifiering av subspecialiteter

Arbetet med certifiering inom interventionell radiologi i samarbete med Seldingersällskapet (SSVIR) löper på men omfattar numera enstaka certifieringar per år. Ett ramverk för hur en samordnad process för certifiering av subspecialiteter/fördjupningsområden inom medicinsk radiologi, i nära samverkan med Svensk Förening för Medicinsk Radiologi och dess delföreningar, har påbörjats. Arbetet syftar till att ta fram ett generiskt ramverk för SLS certifieringar. Delegationen har adjungerat en ledamot för att förstärka kompetensen på detta område.

Remisser

Delegationens ordförande och/eller delegationen har deltagit i beredningen (helt eller delvis) av SLS remissvar:

- Tydliggörande av yrkeskvalifikationsdirektivets minimikrav på antal studietimmar för läkar- och tandläkar-examen
- Avgift för intyg om godkänd bastjänstgöring
- Socialstyrelsen förslag till föreskrifter om särskilt förordnande att utöva läkaryrket

I debatten

- Kommentar på webben: "Reformeringen av läkarutbildningen – alla regler är på plats!"
- Kommentar på webben: "Ett år med pandemin - hur har SLS föreningskurser för ST-läkare påverkats?"
- Läkartidningen 2021-04-08, intervju "Flera SLS-föreningar planerar för digitala ST-kurser"
- Kommentar på webben: "SLS agerar för att minska utbildningsskuld inom läkares ST"
- Enkäterna Läkartidningen 2021-08-20, intervju "Läkaresällskapet satsar på digitala ST-kurser"
- Framtidens Karriär Läkare, intervju "Ordnat system för specialistläkares fortbildning behövs"

MÅL

Övergripande mål: Läkare med hög kompetens genom hela yrkeslivet.

- Goda förutsättningar för livslångt lärande från grundutbildning över specialistutbildning till fortbildning, där progression och hög kvalitet utgör en röd tråd.
- En fortbildning som verkar för att alla läkare fortlöpande vidareutvecklar erforderliga kompetenser för arbetsuppgifter de ställs inför.
- Hög kvalitet och tillräcklig tillgång till allmäntjänstgöring (AT)
- En bastjänstgöring (BT) som håller hög kvalitet och koordineras med såväl nuvarande som kommande specialisttjänstgöring (ST).
- En specialiseringstjänstgöring (ST) som håller hög klass, där professionen i högre utsträckning deltar i att pröva uppnådd kompetens inför utfärdande av specialistbevis.
- En hög kvalitet på nuvarande och ny grundutbildning.
- En programverksamhet i SLS regi som är av hög kvalitet, relevant, kostnadseffektiv och tillgänglig för medlemmarna.

Fortbildning för läkare är central
för patientsäkerheten
och sjukvårdens utveckling.

SLS KUF – för att stärka nuvarande och blivande läkare i deras yrkesroll

KANDIDAT- OCH UNDERLÄKARFÖRENINGEN

Svenska Läkaresällskapets Kandidat- och underläkarförening (SLS KUF) vänder sig till läkarstuderande vid svensk medicinsk fakultet och läkare i Sverige fram till legitimation och främjar utbildning, vetenskap, etik, kvalitet, eHälsa, global hälsa och prevention för att stärka nuvarande och blivande läkare i deras yrkesroll – gentemot patienter, sjukvården och samhället, i Sverige och globalt.

Under 2021 har föreningen lagt särskilt fokus på att utveckla verksamheten, mål, kommunikationskanaler samt rutiner för de nyskapade nationella intressegrupperna inom respektive verksamhetsområde. Arbetet för att stärka nuvarande och blivande läkare i deras yrkesroll har skett genom en rad aktiviteter.

Aktiviteter

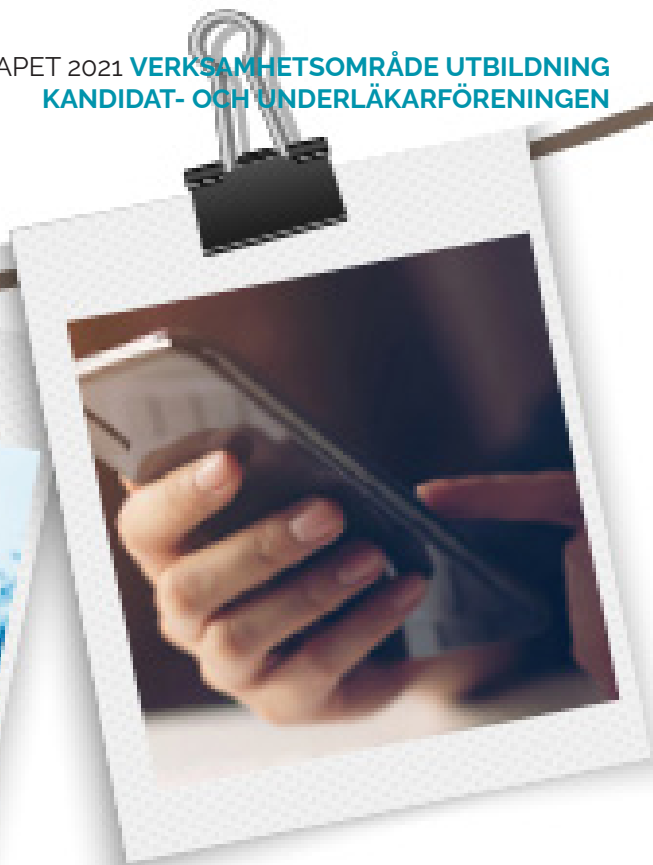
LÄRANDE OCH FÖRDJUPNING: Master Classes, interaktiva workshops, Global Health Week, föreläsningar, Podcast om global hälsa och hållbar utveckling.

SAMHÄLLS - OCH UTBILDNINGSBEVAKNING: Paneldebatter och diskussionsforum, debattartiklar, remissvar och dialog med andra aktörer.

STIPENDIUM, PRISER OCH UTMÄRKELSER: Sommarforskningsstipendium, stipendium för läkarstuderanter (Hennerlöfska fonden), Asklepiospriset för bästa projektarbete och bästa forskningsartikel, Debattpriset Rösterna och etikpriset Columna.

Lärande och fördjupning

- Masterclass med temat ”Mat för planet och hälsa”
- Resan från läkarstudent till professor med Malin Sund
- Hur börjar man forska egentligen? – inspirationsföreläsning.
- Global Covid-19 vaccine ethics access and equity
- Covid-pandemin ur ett globalt perspektiv (del av föreläsningsserie tema global hälsa)
- Vård och hälsa hos papperslösa migranter (del av föreläsningsserie tema global hälsa)
- Arbeta inom Global Hälsa (del av föreläsningsserie tema global hälsa)
- Utrotning av smittsamma infektionssjukdomar (del av föreläsningsserie tema global hälsa)
- Katastrofmedicin (del av föreläsningsserie tema global hälsa)
- Hur hindrar vi framtida pandemier – Om pandemi-fonden och vikten av att forska på virus.
- Ending TB – Current challenges for a world free from tuberculosis.
- Hur börjar man doktorera (workshop)
- Den globala sjukdomsburden – varför din hälsa påverkas av var i världen du är född (del av Global Health Week)
- Global Health Equity – a panel discussion (del av Global Health Week)
- Samisk hälsa och kulturförståelse i vården (del av Global Health Week)
- Decolonizing global health (del av Global Health Week)
- Deltagande i fortbildningsdag i likarätt anordnad tillsammans med Region Skåne och Länsstyrelsen Skåne.
- Forskningsframsteg, kommunikation och etik under en pandemi (del av State of the Art Covid-19)
- Underläkare och studenters forskning om covid-19 (del av State of the Art Covid-19)
- Inspelning av material om likarätt i vården (tillsammans med DME som del av ST-kurs)

- Uppdatering av SLS KUF Global hälsa guide (lanseras under våren 2022)
- Workshop med antidiskrimineringsbyrå (del av medlemsdagen)
- Workshop Mat, klimat, hälsa (del av medlemsdagen)
- Workshop forskningsetik (del av medlemsdagen)

Samhälls - och utbildningsbevakning

- Digital vård – privata och offentliga perspektiv (i samarbete läkarprogrammet på KI)
- Diskriminering i vården – Panelsamtal (i samarbete läkarprogrammet på KI)
- Hindra inte läkarstudenter från att byta lärosäte (debattartikel i Läkartidningen)
- Internutbildning i styrelsen – workshops om diskriminering och rasism inom vården.
- Rusta för folkhälsan – för en jämlik hälsa i framtiden (Debattartikel i Läkartidningen)
- Rasism, ett påtagligt problem i svensk hälso- och sjukvård (artikel i tidningen likarätt)
- Deltagande i SIGHTS studentnätverk
- Deltagande i studentnätverket OMSiS
- Deltagande i SLS arbetsgrupp för klimat och hälsa
- Remissvar (3)

Stipendium, priser och utmärkelser

SLS KUF har deltagit i utlysningen av SLS Sommarforskningsstipendium och stipendium för läkarstudenter ur Hennerlöfska fonden. Vi har berett val av Asklepiospriset för bästa projektarbete och bästa forskningsartikel. Vi har även utsatt årets vinnare av debattpriset Rösterna och etikpriset Columna.

Studie om incidensen av hjärtinfarkt under Covid-pandemin belönas

Läkarstudenten Jenny Huynh, Linköpings Universitet (studieort Jönköping), belönas med Asklepiospriset för bästa vetenskapliga artikel 2021. Artikeln kartlägger skillnader i ålder och kön hos patienter som drabbats av hjärtinfarkt under covid-19-pandemin.

Projektarbete om folkhälsorapportering och fysisk aktivitet belönas

Läkarstudenten Lovisa Ericsson vid Lunds universitet tilldelas Asklepiospriset för bästa projektarbete 2021. Pristagaren uppmärksammas för sin forskning kring hur metoden "AIHDA – analysis of individual heterogeneity and discriminatory accuracy" kan användas för att utveckla folkhälsorapporteringen och har visat detta genom att analysera socioekonomiska skillnader i fysisk aktivitet i Sveriges befolkning.

Initiativtagare till upprop mot rasism i vården premieras

Debattpriset Röst 2021 tilldelas Kaberi Mitra, läkarstudent termin 10 i Uppsala. Priset belönar en läkarstudent eller läkare innan legitimation som initierat en debattartikel, en rörelse eller ett evenemang för att förbättra dagens hälso- och sjukvård.

Uppvisande av god moralisk kompass premieras

Etikpriset Columna 2021 tilldelas Romina Walian, läkarstudent termin 11 i Stockholm. Priset belönar en läkarstudent eller läkare innan legitimation för uppvisande av god moralisk resning.

Övrig verksamhet

- Digital informationskväll med SLS KUF varje termin
- Mentorsprogram för läkarstudenter i Uppsala
- Fortsatt utveckling av vår hemsida
- Etablering av nationella intressegrupper för medlemmar
- SLS KUFs årliga medlemsdag och medlemsgala

Ta del av program-
verksamheten på
SLS Youtube-kanal
<https://bit.ly/3LZs9Ui>

SLS PROGRAMVERKSAMHET

SLS Programkommitté har som uppdrag att ta det strategiska ansvaret för SLS samlade programverksamhet. Ambitionen är att skapa synergier och att mötesverksamheten ska länkas till SLS övriga mål och aktiviteter. Arbetet leds av Ola Björgell, ordförande i programkommittén och sker i samarbete med SLS delegationer, kommittéer, arbetsgrupper samt föreningar med koppling till SLS kärnvärden och mål i verksamhetsplanen.

Under 2021 har programverksamheten fortsatt anpassa sig efter pandemin med fokus på digitala programaktiviteter – med klinisk relevans – som vänder sig till läkare över specialitetsgränserna. En framgångsfaktor – då möjligheten ökat för fler läkare att delta i SLS programverksamhet. Under året har ett stort antal webinarier i samarbete med SLS föreningar arrangerats samt fortbildningsdagar om etik, hälsa, klimat, hälsa och hållbar sjukvård. SLS har även bidragit med program till kongressen "Framtidens Specialist-läkare" samt medverkat i en digital ST-kurs om Lika rätt.

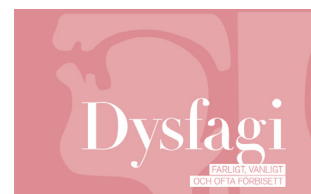
State of the Art Covid-19

För andra året i rad arrangerade SLS i samarbete med SLS föreningar och partners "State of the Art Covid-19". Under två dagar samlades Sveriges och världens främsta experter för att summera kunskapsläget om covid-19. Karolinska Institutet var huvudpartner för mötet och det vetenskapliga programmet innehöll keynote-föreläsningar av nationella och internationella ledande forskare, kliniskt verksamma läkare och representanter från andra hälsoprofessioner. Mötet samlade runt 1200 deltagare och programmet finns tillgängligt på plattformen under en begränsad tid.

Berzelius symposium i bokform

Under året har även ett Berzelius-symposium om obesitas ägt rum och planeringen inför kommande Berzelius symposier har fortsatt. På grund av pandemin fick BZ 102 om dysfagi ställas in och utgavs i bokform med Olle Ekberg som medicinsk huvudredakör. Boken "Dysfagi" finns att beställa på SLS hemsida med medlemsrabatt.

SLS webinarier – ett axplock

Den 27 september bjöds regeringens särskilda utredare Sofia Wallström in till SLS för presentera förslag för en hållbar vårdinfrastruktur. Syftet med utredningen är att bidra till ökade förutsättningar för hälso- och sjukvårdens huvudmän och regeringen att fatta strategiska beslut om hälso- och sjukvården så att den kan möta såväl dagens som framtida behov.

Foto: Magnus Länje

Den 5 oktober mötte Ola Björgell, SLS vetenskapliga sekreterare samt ordförande i SLS programkommitté, Barbro Westerholm i ett samtal kring hennes nya bok "Om att aldrig ge upp". Det blev ett samtal kring livet och döden, om att vara älskad och varför det för henne varit så viktigt att aldrig ge upp.

"Ola möter Barbro"

Ett samtal om livet och döden, om att vara älskad och vikten av att aldrig ge upp.

Du kan ta del av SLS webinarier på SLS Youtube-kanal
<https://www.youtube.com/user/Lakaresallskapet/>

SLS programverksamhet

JANUARI

- 12 SLS webinar Hållbar sjukvård - från koncept till klinisk praxis
- 14 SFAM torsdagsmöte: Den norska Fastlegeordningen
- 20 SLS webinar: "How has Covid-19 impacted global health?"
- 28 SFAM torsdagsmöte: Vaccination mot covid-19

FEBRUARI

- 4 SLS Preventionsdag: Effekter på folkhälsan av Covid-19 pandemin - utmaningar och möjligheter
- 4 Barnhälsodagen - Konkreta insatser som främjar ungas hälsa - ett samarbete med Svenska Skolläkarföreningen och Svensk Förening För Fysisk Aktivitet och Idrottsmedicin
- 11 SFAM-torsdagsmöte: "Nyfiken på Allmänläkar-konsulten"
- 17 SLS webinar i samverkan med Svenska Barnläkarföreningen (BLF): Undanträngningseffekter inom barnsjuk vården under pandemin
- 18 SLS webinar i samverkan med Svensk Förening för Diabetologi: SGL2-hämmare eller GLP-1 analog - i valet och kvalet
- 25 SFAM-torsdagsmöte: Alkohol och coronapandemin

MARS

- 9 SILF webinar: Staten, professionen, folket och SKR
- 11 SFAM torsdagsmöte: "Allmänmedicinen - en global garant för en god och rättvis vård?"
- 15 SLS webinar i samverkan med Svensk förening för Socialmedicin och Folkhälsa: Sockerskatt - en möjlig lösning på fetmaepidemin?
- 25 SFAM-torsdagsmöte "Choosing Wisely i Sverige?"

APRIL

- 8 SFAM-torsdagsmöte: Patientsäkerhet med rätt diagnos i primärvården under covid-tider
- 13 SLS fortbildningsdag: Ehälsodagen 2021
- 21 SLS fortbildningsdag : Kostens betydelse för individuell, global och planetär hälsa
- 20 SLS webinar i samverkan med Svenska förening- en för barn- och ungdomspsykiatri: Autism- nya riktlinjer från SFBUP
- 28 SLS webinar: Global psykisk hälsa och vägen framåt

MAJ

- 3 SILF webinar: Hur skapar vi en god och ända målsenlig styrning av vården? Del 2.
- 5 SLS webinar: Klimatkris och hållbar utveckling, läkarens roll och möjligheter
- 5 SLS webinar i samverkan med Svensk Förening för Socialmedicin och Folkhälsa: The Swedish Choice reform and Equity
- 6 SFAM-torsdagsmöte: Antibiotika förskrivningen under pandemin och Postcovid - uppdatering av kunskapsläget
- 12 SLS webinar i samverkan med BLF: Att vara ny läkare på covid-19-avdelning
- 21 SLS webinar: Kraftsamling för ungas psykiska hälsa

JUNI

- 3 SFAM-torsdagsmöte: "En fast allmänläkarordning - Kan Danmark så kan Sverige!"
- 17 SFAM-torsdagsmöte: Sörmland är på väg!

JULI

- 14 SLS webinar: Hälsa och OS i Tokyo

AUGUSTI

- 26 SFAM-torsdagsmöte: Hur odlar du ditt professionella omdöme?

SEPTEMBER

- 7 SLS webinar i samverkan med BLF: "Hundra år av erfarenhet - insulinbehandling i dåtid, nutid och framtid"
- 8-10 Framtidens Specialistläkare 2021
- 9 SFAM-torsdagsmöte: SBU:s levande evidenskartor gällande PostCovid.
- 22 Digital fortbildningsdag: Lika rätt
- 23 SFAM-torsdagsmöte: Hur får vi digitala stöd som gagnar allmänhetens relation till sina fasta allmän-läkare?
- 27 SLS webinar: Sofia Wallström presenterar förslag för en hållbar vårdinfrastruktur

OKTOBER

- 5 SLS webinar i samverkan med BLF: "Postcovid hos barn"
- 5 SLS webinar: Ungas psykiska hälsa - aktuella utmaningar
- 5 SLS webinar: Nobelpriset 2021 i fysiologi eller medicin

NOVEMBER

- 8 SLS webinar: "Ola möter Barbro"
- 9 SLS webinar i samverkan med BLF: "Covid-19 och hjärtat: MIS-C efter primärinfektion och lite om myokardit efter vaccination"
- 12 SLS webinar: Hållbar idrott från vaggan till OS-medalj
- 16 SLS webinar i samverkan med Svenska föreningen för barn- och ungdomspsykiatri: Internetbehandling för barn och ungdomar med psykisk ohälsa
- 18 SLS webinar i samverkan med Svensk Förening för Diabetologi: ADA och EASD konsensusdokument om omhändertagande och behandling av typ 1 diabetes
- 18 SFAM-torsdagsmöte: En stark allmänmedicin
- 23 SLS webinar: Levnadsvanor inför operation
- 24 - 25 "State of the Art Covid-19"
- 29 Etikdagen 2021 - Post(?)pandemins etik

DECEMBER

- 2 SFAM-torsdagsmöte: Rekrytera och behålla unga allmänläkare
- 3 SLS webinar i samverkan med Svensk förening för fysisk aktivitet och idrottsmedicin: "Fysisk aktivitet som behandling & prevention av olika sjukdomar"
- 7 SLS webinar i samverkan med BLF: Om ePed, läke-medel och behandlingsrekommendationer
- 8 SLS webinar: LiR - levnadsvanor inom reumatologi
- 14 SLS webinar i samverkan med Svensk förening för Socialmedicin och Folkhälsa: Är jämlik hälsa ett problem i dagens Sverige?
- 16 SFAM:s torsdagsmöte: Hur kan vi som läkare arbeta för både patientens och planetens liv och hälsa?
- 16 SLS webinar: Fysisk aktivitet för alla - friska, sjuka och riskgrupper

För en hög etisk medvetenhet i hälso- och sjukvården

SLS arbetar för en hög etisk medvetenhet inom hälso- och sjukvården. Många medicinskt etiska grundfrågor är av närmast tidlös art, som respekten för patientens autonomi och integritet samt kravet att upprätthålla rättvisa. Men eftersom läkarens verksamhet är en del av ett föränderligt samhälle uppstår hela tiden nya utmaningar och behov av avvägningar. Utvecklingen kräver en hög grad av etisk medvetenhet hos alla läkare för att inte viktiga värden ska gå förlorade.

DELEGATIONEN FÖR MEDICINSK ETIK

Det etiska arbetet inom SLS bedrivs främst i delegationen för medicinsk etik. Arbetet leds av ordförande Mikael Sandlund. Delegationen har haft åtta sammanträden, varav två internat, ett digitalt och ett digifysiskt.

Aktiviteter

Etikdagen 2021

Den årliga Etikdagen arrangerades i samarbete med SLF med tema post(?)pandemins etik. Programmet innehöll föreläsningar varvat med diskussioner kring etiska aspekter rörande statens och regionernas roll vad gäller planering och målsättningar under pandemin, debattklimatet, pandemins effekter på över- och underdiagnostik i primärvården, pandemiberedskap i organisatorisk belysning, horisontella prioriteringar samt hur det är att arbeta i det oförutsedda.

2021 års Hippokratespristagare

Stefan Ström, anestesilog och överläkare på intensivvårdsavdelningen, Västmanlands sjukhus tilldelades årets Hippokratespris. Stefan belönades för sitt arbetssätt att se frågor ur ett patientperspektiv, och för sin förmåga att fatta beslut om behandlingsstrategi baserad på medicinetiska principer.

Vaccination av personer som saknar beslutsförmåga

Delegationen uppmärksammade SKR om att organisationen på sin hemsida hänvisade till nödreglerna i 4 kap 4 § patientlagen vid frågan om hur man ska tänka kring vaccination av personer som saknar beslutsförmåga, till exempel till följd av demenssjukdom. I svaret uppgavs att nödreglerna legitimerade vaccinationerna. Dessa regler syftar till att rädda människor i allvarliga, helt akuta och överhängande situationer. En vaccination är en preventiv åtgärd som avser att skydda människor mot eventuell sjukdom och möjliga akuta situationer längre fram. Nödreglerna kan inte "töjas" till att omfatta sådana preventiva åtgärder. Efter ett flertal påstötningar från delegationen tog SKR till slut bort hänvisningen till paragrafen i brottsbalken. I en skrivelse till Socialdepartementet yrkade SLS och SLF på att frågan om vårdbeslut rörande personer som saknar beslutsförmåga snarast bör behandlas för tydligare lagreglering. Idag saknas lagstiftning i den allmänna hälso- och sjukvårdsregleringen som anger under vilka förutsättningar vård kan ges till en patient som saknar beslutsförmåga. Regleringen förutsätter – med undantag för akuta situationer – att patienten själv kan ta initiativ till, vara delaktig i och ge sitt informerade samtycke till vård och behandling. Detta är omöjligt för patienter som saknar beslutsförmåga, till exempel för personer med avancerad demenssjukdom.

Privata sjukvårdsförsäkringar

Delegationen har sedan flera år debatterat och problematiserat kring det växande utbudet av privata sjukvårdsförsäkringar som får följder som strider mot etiska principer på såväl samhällsnivå som för den enskilda läkaren. Det har handlat om inlägg i debatten, etiska uttalanden, samt medverkande i ett antal intervjuer och seminarier kring frågan ur ett medicinsk-etiskt perspektiv. Under 2020 utsågs Mikael Sandlund som expert i den av regeringen tillsatta utredningen "Reglering av privata sjukvårdsförsäkringar – ökad kunskap och kontroll". I samband med utredningens överlämnande skrev Mikael Sandlund och Ulrika Lorentzi, LO:s välfärdsutredare som också ingick i utredningen, ett yttrande om att utredningen misslyckats med att komma med förslag på hur man kan begränsa de privata försäkringarnas påverkan på

offentligt driven vård. Delegationen och det etiska rådet inom Svensk sjuksköterskeförening lanserade även ett gemensamt etiskt uttalande om efterfrågestyrda vårdtjänster.

Reviderade etiska riktlinjer för hjärt-lungräddning

Tillsammans med Svensk sjuksköterskeförening och Svenska rådet för hjärt-lungräddning publicerades reviderade etiska riktlinjer för hjärt-lungräddning.

Läkares attityder till läkarassisterat suicid

SLS har inte tagit ställning till ett eventuellt införande av assisterat dödande i Sverige, men anser att frågan bör diskuteras brett och öppet och utredas parlamentariskt. För att bidra med faktaunderlag genomförde delegationen i samarbete med KI en enkätundersökning till ett slumpurval av svenska läkare inom allmänmedicin, geriatrik, kirurgi, psykiatri, internmedicin och onkologi. Samtliga palliativmedicinare inkluderades även. Enkäten var en uppföljning av en likartad studie som gjordes 2007. Svarsfrekvensen på postenkäten blev knappt 60 %, vilket kan betraktas som acceptabelt då utskicket sammanföll med pandemins andra våg. 47 % av de tillfrågade läkarna svarade att de accepterar läkarassisterat självmord, jämfört med 35 % av de tillfrågade 2007. Trettio procent av de tillfrågade var beredda att skriva ut de nödvändiga läkemedlen.

Kvinnors reproduktiva rättigheter

I början av året inskränktes polska kvinnors aborträttigheter ytterligare. Idag får aborter endast genomföras vid våldtäkt, incest eller om kvinnans liv är i fara. Delegationen och SFOGs Etik-ARG ställde sig bakom den polska pediatrika föreningens samt polska föreningen för gynekologer och obstetrikers protester mot ytterligare begränsningar av polska kvinnors reproduktiva rättigheter.

Samarbeten

Mikael Sandlund medverkade tillsammans med Hanna Jerndal (KUF) i en föreläsning om medicin-etiska principer som ingick i en likarättskurs anordnad av Region Skåne. Mikael Sandlund har även medverkat under Palliativläkarnas årskongress samt under SFAI & AnIva-vecka.

Remisser

Följande remisser har delegationen helt eller delvis besvarat:

- Promemoria utkast av lagrådsremiss Nya regler för organdonation (S2021/06598)
- Remiss av Reglering av privata sjukvårdsförsäkringar (SOU 2021:80)
- Screening för cystisk fibros: Rekommendation om att inte införa ett screeningprogram (Socialstyrelsen).
- Promemoria om nya könstillhörighetslagen, vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen och ändring av det kön som framgår av folkbokföringen (S2021/07285)
- Remiss av delbetänkande Granskning av Rättsmedicinalverkets metod för medicinsk åldersbedömning i asylprocessen (SOU 2021:84)
- En stärkt försörjningsberedskap för hälso- och sjukvården - Delbetänkande av Utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap (SOU 2021:19)
- Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga, (SOU 2021:34)
- Ombuds tillgång, förenklad behörighetskontroll, (SOU 2021:39)
- Ett förstärkt skydd mot sexuella kränkningar (SOU 2021:43), Vägen till tillgänglighet (SOU 2021:59)

MÅL

- Förbättra läkares förutsättningar för att kunna fatta etiskt underbyggda medicinska beslut och handla på ett etiskt försvarbart sätt i en föränderlig värld, där såväl e-Hälsa och nya styrsystem implementeras och pandemier kan inträffa.

För en patientorienterad och behovsstyrd hälso- och sjukvård

SLS arbetar för att främja kvalitet och utveckling inom hälso- och sjukvården med frågor som rör styrning, organisation och övergripande med kvalitets- och säkerhetsfrågor (4A).

SLS arbetar också för en god och jämlik hälsa för hela befolkningen. Ökad kunskap och medvetenhet om prevention, levnadsvanor och global hälsa är en förutsättning för att nå en mer rättvis och jämlik hälsa (4B).

4A. STYRNING, ORGANISATION OCH ÖVERGRIPANDE KVALITETS- OCH SÄKERHETSFRÅGOR

Arbetet bedrivs av delegationen för medicinsk kvalitet och av nämnden samt de kommittéer som tillsatts av nämnden; kommittéerna för kvalitetsutveckling, säker vård, läkemedelsfrågor, eHälsa och medicinsk språkvård.

Arbetet syftar till att förändra hälso- och sjukvårdens styrning så att den bidrar till utvecklingen av god vård med utgångspunkt från patientmötet och med tillit till det professionella ansvaret samt ger stöd för medicinska prioriteringar.

Aktiviteter

En prioriterad fråga för SLS under 2021 var att stärka professionens roll i utvecklingen av hälso- och sjukvården. En viktig del i detta var att fortsätta arbeta med SLS modell för kollegial granskning, den s.k. "Hippokratesrevisionen". En annan viktig aktivitet i detta syfte var den arbetsgrupp om kunskapsstyrning som tillsattes efter beslut i fullmäktige 2021. Därtill är det löpande arbete som görs i Kvalitetsdelegationen en viktig del för den prioriterade frågan att stärka professionens roll i utvecklingen av hälso- och sjukvården. En annan prioriterad fråga för SLS under året var vård efter behov. Nämndens aktiviteter under 2021 har genomförats

av att värna principen om vård efter behov och att särskilt utsatta patientgrupper inte nedprioriteras i fördelningen av sjukvårdens begränsade resurser. Det gäller allt från utvecklingen av nätläkartjänster till bristen på vårdplatser, besparingar och vikten av att stärka primärvården. En särskilt framträdande fråga under året har varit utvecklingen av privata sjukvårdsförsäkringar, som varit föremål för en statlig utredning.

Professionsbaserad kvalitetsrevision

Arbetet med att ta fram en modell för professionsbaserad kvalitetsrevision har fortsatt under året. Hösten 2020 överlämnades slutrapporten *Professionell granskning och klinisk revision* till SLS nämnd med förslag på en revisionsmodell som prövats i ett antal piloter. I anslutning till publicering av slutrapporten publicerades en debattartikeln "Låt professionen granska vården – för bästa möjliga kvalitet" i Läkartidningen av SLS ordförande, ordförande i arbetsgruppen och ordförande i SLS delegation för medicinsk kvalitet i januari 2021. Därefter har slutrapporten (och den föreslagna revisionsmodellen) remissbehandlats bland föreningarna inom SLS med ett övervägande positivt gensvar.

Övergripande styrningsfrågor

SLS har under 2021 varit starkt engagerat i frågor som rör sjukvårdens övergripande styrning, framför allt via remissyttranden, debattartiklar och olika programaktiviteter. Det är komplexa och viktiga frågor där SLS i delar har utformat en tydlig åsikt utifrån våra kärnvärden om vetenskap, utbildning, etik och kvalitet. Men SLS fyller också en viktig roll som arena för debatt inom läkarkåren kring de brännande styrningsfrågorna där olika ståndpunkter och perspektiv kan brytas mot varandra.

Hälso- och sjukvårdens organisation och styrning

I april och maj 2021 anordnade Statsvetenskapliga Institutionen, Göteborgs universitet och Svenska Infektionsläkarföreningen i samarbete med SLS två webbaserade seminarier om den svenska styrningen av sjukvården och myndigheternas relation till professionella experter med bland annat internationella jämförelser

Kvalitet/hälsa & sjukvård

(SILF webinar: "Staten, professionen, folket och SKR"). I maj intervjuades SLS ordförande Tobias Alfvén i Framtidens karriär – läkare där han lyfte behovet av minskad detaljstyrning i inom sjukvården och styrmodeller som utgår från medicinska behov ("Sjukvårdens styrning måste utgå från medicinska behov"). I juni besvarade SLS remissen SOU 2021:4 Informationsöverföring inom vård och omsorg där vi uttryckte att vi ser behov av informationsöverföringen men även integritetsrisker med ett system med direktåtkomst. Om dagens sammanhållna journalföring ska utvidgas till att även omfatta omsorgsdokumentationen för äldre och personer med funktionsnedsättning, är det en förutsättning att de integritetstärkande åtgärderna som utredningen föreslår införs. I september anordnade SLS ett webbaserat seminarium med regeringens särskilda utredare Sofia Wallström som då nyligen hade överlämnat betänkandet SOU 2021:71 Rikssintressen i hälso- och sjukvården – stärkt statlig styrning för hållbar vårdinfrastruktur till socialministern.

SLS har under 2021 mottagit ett stort antal kunskapsstödsdokument från den regionala kunskapsstyrningsorganisationen. Det har också varit stor debatt under året om kunskapsstyrningen – bland annat deltog SLS ordförande Tobias Alfvén i ett seminarium om den nationella kunskapsstyrningen och standardisering ("Vilka patienter ska med på standardtåget och i vilken turordning?"). I slutet av året tillsatte nämnden en arbetsgrupp bestående av nämndledamöter med uppdrag att se över kunskapsstyrningen (se mer under Arbetsgrupp om kunskapsstyrning).

MÅL

A. STYRNING, ORGANISATION OCH ÖVERGRIPANDE KVALITETS- OCH SÄKERHETSFRÅGOR

Övergripande mål: *En patientorienterad och behovsstyrd hälso- och sjukvård av hög kvalitet, baserad på etiska principer och utformad på vetenskapliga och professionella grunder.*

- En professionsstyrd kunskaps- och kvalitetsutveckling.
- Minskat antal vårdskador genom hög medvetenhet och kunskap om patient-säkerhet samt goda förutsättningar för att utföra arbetet.
- Säker och effektiv läkemedelsbehandling.
- Digitala stöd för god vård, utformade tillsammans med professionen.
- Stärkt primärvård med allmänmedicin som bas.

Sjukhusvården, vårdplatser och resurser

SLS har i ett flertal debattartiklar 2021 uppmärksammat den överbelastade sjukhusvården som haft en ansträngd situation under pandemin och som sedan långt tidigare präglats av brist på resurser, nyckelpersonal och vårdplatser.

SLS har också uppmanat landets regionpolitiker att dra tillbaka de omfattande besparingskraven på akutsjukhusen och i detta läge istället satsa på personalen, kompetensutveckling och forskning:

- "Stoppa sparkraven som hotar akutsjukhusen och patientsäkerheten" (Dagens Medicin 2021-09-13)
- "Den överbelastade vården kan inte vänta på en utredning" (Dagens Nyheter 2021-09-21)
- "Vården behöver återhämtning – inte fler besparingar" (Göteborgs-Posten 2021-10-04)

Tillgänglighet

I november 2021 besvarade SLS remissen SOU 2021:59 Vägen till tillgänglighet. Vi konstaterar där bland annat att utredningen landar i förslag som prövats i över tio år utan att ge önskvärd effekt. Det som föreslås är i princip en vidareutveckling av gällande överenskommelse mellan staten och SKR, mer detaljerade prestationsbaserade ersättningar, mer av administrativ överbyggnad med nya metoder att mäta tider till olika besök och en statlig kommitté. Enligt SLS är överföring av statliga medel till regioner via överenskommelser mellan staten och SKR en styrmodell som ska användas med stor försiktighet, då det förutom en ryckighet i vården även innebär att den transparens och insyn som medborgare har rätt att förvänta sig sätts ur spel ("Ökad tillgänglighet i vården uppnås inte genom fler överenskommelser med SKR").

Digitaliseringen

I en replik på DN debatt i mars 2021 lyfte SLS att digitala stöd inom hälso- och sjukvården här för att stanna, men de måste introduceras på ett sunt sätt och användas där de ger dokumenterad nytta. En väg till att nå detta är ökad utbildning av professionen inom det kunskapsområde som inkluderar e-hälsa och digitala stöd. SLS ser också behov av det initieras mer forskning kring digitala stöd i alla dess varianter ("Digital vård är här för att stanna – men måste användas rätt").

Våren 2021 uppmanade SLS ansvariga i hälso- och sjukvårdsnämnden i region Stockholm att avslå genomförandet av köpet av Vårdtjänster. Sedan lång tid tillbaka bedriver Vårdtjänster sjukvårdsrådgivning via 1177 Vårdguiden på uppdrag av Region Stockholm. SLS menade att det är direkt olämpligt att en privat

digifysisk vårdgivare sköter den centrala sjukvårdsrådgivningen i en region ("SLS uppmanar ansvariga i hälso- och sjukvårdsnämnden att avslå genomförandet av köpet av Vårdtjänster"). Regionledningen lyssnade på detta och beslöt sig för att göra en ny upphandling av sjukvårdsrådgivningen ("Region Stockholm vänder och vill göra en ny upphandling av sjukvårdsrådgivningen 1177")

Hälso- och sjukvården inför kommande val

I november 2021 publicerade SLS en debattartikel i Dagens Medicin med fokus på valet 2022. SLS påpekar där att en välfungerande hälso- och sjukvård är ett angeläget ämne som berör oss alla och förtjänar att ta mer plats i valdebatten.

Fem områden lyfts fram som särskilt viktiga att diskutera:

Omställningen till nära vård, vårdplatser, vård efter behov, fortbildning och tillitsbaserad styrning ("Välfungerande vård förtjänar att ta mer plats i valdebatten")

Stärk primärvården

Nämnden har under 2021 fortsatt arbeta för en stärkt primärvård, i enlighet med SLS primärvårdspolicy och de fyra remissvar SLS lämnat på betänkanden från den statliga utredningen Samordnad utveckling för god och nära vård (Dir 2017:24). SLS har, även tillsammans med Svensk Förening för Allmänmedicin, varit aktiv i debatten för en stärkt primärvård. I början av år 2021 avslutade utredningen Samordnad utveckling för god och nära vård sitt fyraåriga uppdrag där SLS ingått i en referensgrupp. SLS svarade på remiss på sista betänkandet God och nära vård – Rätt stöd till psykisk hälsa (SOU 2021:6) och framhöll bland annat SLS det inte var något nytt att primärvården ska hantera både psykiska och fysiska vårdbehov. SLS befarade att utredningen överskattat att förslaget ska leda till en mer nära och jämlik primärvård. SLS framhöll att för att klara sitt grunduppdrag så behöver andelen som har fast läkarkontakt öka och primärvårdens resurser stärkas.

Under året startade arbetet i en annan statlig utredning om en Äldreomsorgslag (Dir. 2020:142) där SLS ingår i en referensgrupp. Det är framförallt uppdraget att överväga och vid behov lämna förslag som stärker tillgången till medicinsk kompetens inom äldreomsorgen och om det finns behov av att inom den kommunala hälso- och sjukvården införa medicinskt ledningsansvarig läkare (MAL) som är viktiga för SLS. I en debattartikel lyfte SLS att en svaghet som pandemin synliggjort var bristfällig vård och omsorg av äldre, SLS framhöll vikten av att stärka primärvården och åtgärda bristen på specialister i allmänmedicin. Därtill framhöll SLS i debattartikeln "Ta ansvar för de svårast sjuka" om vårdskulden och vårdplatsbristen vikten av att inte ställa sjukhusen mot primärvården. I remissvaret på Fast omsorgskontakt i hemtjänsten (SOU 2020:70) var SLS positivt till fast omsorgskontakt i hemtjänsten. SLS framhöll i en separat kommentar till remissvaret att sköra äldre med många olika sjukdomar är en patientgrupp som måste värnas och

prioriteras och här kan en fast omsorgskontakt, tillsammans med fast läkarkontakt, samt vid behov en namngiven fast vårdkontakt leda till ett tryggare och mer personcentrerat välfärdssystem.

SLS har under året medverkat i en referensgrupp till Socialstyrelsens regeringsuppdrag om att genomföra insatser för att främja omställningen till en god och nära vård. SLS svarade på tre remissunderlag som togs fram inom regeringsuppdraget; Förslag meddelandeblad om fast läkarkontakt m.m., Vägledning – Stöd för arbetssättet med fast läkarkontakt och Planeringsverktyg för Fast läkarkontakt i primärvården.

Under hösten välkomnade SLS regeringens uppdrag till Socialstyrelsen och Nationella vårdkompetensrådet att ta fram ett planeringsunderlag och rekommendationer för antalet ST-tjänster i allmänmedicin i varje region.

Den statliga utredningen om en sammanhållen god och nära vård för barn och unga (dir 2019:93) lämnade sitt första betänkande Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga (SOU 2021:34) under våren 2021. I sitt remissvar var SLS positivt till förslaget om nationellt hälsovårdsprogram som tar ett helhetsgrepp om barns och ungas hälsa, utveckling och välmående under hela uppväxttiden. SLS lyfte särskilt vikten av en resursstark elevhälsa. Frågan knyter an till SLS aktiviteter i arbetsgruppen Kraftsamling för barns psykiska hälsa, se närmare under verksamhetsområde 4B.

SLS deltog i arbetet i Nationellt försäkringsmedicinskt forum.

SLS arbetsgrupp covid-19

Våren 2020 bildade flera sektioner som alla var nära berörda av covid-19-pandemin en grupp som träffades veckovis för att informera och lära av varandra med SLS ordförande som sammanställande. Gruppen formerades sedan som en arbetsgrupp under SLS nämnd. Gruppen har fortsatt att träffas under 2021 men periodvis mer sällan beroende på pandemins utveckling. "Nationellt vårdprogram för misstänkt och bekräftad covid-19" som togs fram 2020 av Svenska Infektionsläkarföreningen, Svenska Hygienläkarföreningen och Föreningen för Klinisk Mikrobiologi har genomgått kontinuerliga uppdateringar och revideringar. Inför varje ny version har utkast skickats på remiss till alla medlemsföreningar och sektioner i SLS. En arbetsgrupp med representanter från Svensk Ortopedisk Förening, Svensk Kirurgisk Förening, Svensk förening för Obstetrik och Gynekologi, Svensk Förening för Anestesi och Intensivvård, Svenska Infektionsläkarföreningen, Svenska Hygienläkarföreningen samt Föreningen för Klinisk Mikrobiologi har tagit fram rekommendationer gällande säker kirurgi under covid-19 pandemin med fokus på patientsäkerhet och testning inför kirurgi.

Arbetsgrupp – Kloka kliniska val

Med anledning av en motion i fullmäktige 2020 har en särskild arbetsgrupp utsetts med uppdrag att sondera förutsättningar för en kampanj strukturerad enligt modellen Choosing Wisely, anpassad efter svenska förhållanden, och i samarbete med relevanta aktörer. Arbetsgruppen bildades under hösten 2020 och består av 8 läkare med bakgrund från olika specialiteter. På grund av pandemin har det mesta av arbetet skett via ett tjugotal digitala möten. Man har även arrangerat ett semidigitalt möte i oktober 2021 i Stockholm med representanter från ett tiotal medlemsföreningar, läkare med särskild förkunskap i frågan samt representanter från Kloke Valg i Norge. Gruppen har i ett första steg, via intervjuer med företrädare från olika medlemsföreningar, initierat en kartläggning hur problemen gestaltas inom olika specialiteter och hur man kan tänka sig arbeta vidare med frågan. Vidare har man genomfört intervjuer med myndighetsföreträdare från ex SBU, IVO och representanter för chefläkare för att identifiera hur en eventuell kampanj i Sverige skulle kunna utformas och integreras med befintliga beslutsstrukturer. Gruppmedlemmar har också deltagit i internationella seminarier för att efterhöra erfarenheter från liknande projekt i andra länder.

Arbetsgrupp om kunskapsstyrning

Nämnden tillsatte i slutet av 2021 en arbetsgrupp bestående av nämndledamöter med uppdrag att se över sjukvårdens organisation och styrning med särskilt fokus på kunskapsstyrningen. Detta bland annat efter beslut i SLS Fullmäktige 2021 om att bifalla ett tilläggsyrkande till motion 4 om att nämnden ska tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att utreda regionernas kunskapsstyrningssystem. Arbetsgruppen kommer att arbeta öppet och ska hämta input från SLS medlemsföreningar och sektioner samt ta in kompetenser inom ekonomi, juridik och statsvetenskap.

Equalis

SLS har under 2021 fortsatt sitt engagemang i Equalis AB som vi äger (24 procent) tillsammans med SKR (52 procent) och Institutet för biomedicinsk laboratorievetenskap (24 procent) sedan början av 1990-talet. Equalis bidrar till patientsäker diagnostik genom att arbeta för rättvisande och jämförbara undersökningsresultat. Boleget arrangerar program för extern kvalitetssäkring inom medicinsk diagnostik som hjälper de som utför diagnostiken att kontrollera och förbättra sin kvalitet. Dessutom arrangerar Equalis utbildningsdagar för personal som arbetar med medicinsk diagnostik. Förutom uppföljning av kvalitetssäkringsverksamheten inom området ingår presentationer om aktuella ämnen och diskussioner kring kvalitetshöjande åtgärder där mötesdeltagarna får möjlighet att utbyta erfarenheter med varandra.

DELEGATIONEN FÖR MEDICINSK KVALITET

För att främja kvaliteten i hälso- och sjukvården har SLS en delegation för medicinsk kvalitet. Delegationen ska, på eget initiativ eller på uppmaning av SLS fullmäktige eller nämnd, bereda frågor rörande medicinsk kvalitet och ge nämnden råd och upplysningar i sådana frågor. Till delegationen är fyra av kommittéerna under SLS nämnd som arbetar med kvalitets- och patientsäkerhetsfrågor adjungerade; kommittéerna för kvalitetsutveckling, säker vård, läkemedelsfrågor och eHälsa.

Delegationen har haft fem protokollförda möten till vilka även ordförande i kommittéerna varit inbjudna. Delegationen har verkat för målen med följande aktiviteter.

Samverkan och samordning med SLS kommittéer

En viktig del i Kvalitetsdelegationens arbete har fortsatt varit att ha nära dialog med de kommittéer som arbetar med kvalitets- och patientsäkerhetsfrågor. Syftet är att utbyta information, samordna och hitta synergieffekter. Gemensamma frågor har bland annat varit kunskapsstyrning och digitala kunskapsstöd, samverkan för implantats spårbarhet, Nationell läkemedelslista, AI och integritetsfrågor. Delegationens ordförande ingår också i kommittén för säker vård.

Kunskapsbaserad vård ("kunskapsstyrning") och dialogmöten

Ett löpande tema på delegationens möten under 2021 har varit kunskapsstyrning. Delegationen följer och bevakar regionernas nationella system för kunskapsstyrning på nära håll genom ledamöter som ingår i arbeten inom kunskapsstyrningssystemet.

Delegationen ansvarade för temat kunskapsstyrning på SLS ordföranderåd i februari 2021. Nationella kunskapsstyrningssystemet diskuterades, två inbjudna gäster berättade om sina erfarenheter av arbete i nationella arbetsgrupper (NAG) och en kartläggning av föreningarnas representation i kunskapsstyrningssystemet gjordes. En sammanfattning från ordföranderådet finns på SLS hemsida.

Delegationen har bidragit i framtagandet av direktiv till SLS arbetsgrupp om kunskapsstyrning som tillsattes av SLS nämnd på uppdrag av SLS fullmäktige 2021. Delegationen är representerad i arbetsgruppen genom delegationens ordförande.

Delegationen har nämndens uppdrag att definiera kvalitet (god vård) ur ett läkarprofessionsperspektiv. Delegationen diskuterade frågan under året och planerar att istället facilitera dialogmöten om kvalitet och kunskapsstyrning. Målet är inte att nå konsensus utan att visa på ämnets komplexitet och filosofiska aspekter av hälsa. En arbetsgrupp för dialogmöten bildades. Delegationens medverkan på SLS ordföranderåd betraktas som en uppstart för dialogmötena.

Kvalitetsdelegationens ordförande har deltagit i arbetet i arbetsgruppen Kloka kliniska val.

Delegationens ordförande medverkade i två olika webinarier om styrningen av hälso- och sjukvården som arrangerades av Statvetenskapliga Institutionen, Göteborgs universitet, Svenska Infektionsläkarföreningen i samverkan med SLS (läs mer sid 24). Båda webinarierna finns att se på SLS Youtube-kanal.

Nationell plattform för förbättringskunskap

Delegationen deltar i Nationell plattform för förbättringskunskap (NPFK) som samlar representanter för högskolor, lärosäten och regioner. NPFK verkar för att patientsäkerhet och förbättringskunskap integreras i grund- och vidareutbildningen och anordnar en den årlig mötesplats.

Externa arbetsgrupper

SLS har inbjudits delta i Stakeholder-grupp Magnet4Europe och representerades av Kvalitetsdelegationens ordförande.

SLS har inbjudits ingå i referensgrupp inför International Forum, Quality & Safety in Healthcare, Göteborg 2022, och representerades av Kvalitetsdelegationens ordförande.

Inom Socialstyrelsens uppdrag om genomförande av den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet har rapporten Livsviktigt lärande – ett kunskaps- och beslutsunderlag för det fortsatta arbetet med att utveckla utbildning och fortbildning inom patientsäkerhet tagits fram. I rapporten sammanfattas en underlagsrapport som syftar till att undersöka möjligheten till en svensk anpassning av WHO:s internationella curriculum för patientsäkerhet. Rapporten beskriver även behovet av ett svenskt nationellt curriculum för patientsäkerhet och ger förslag på hur arbetet med att utveckla och implementera ett sådant curriculum kan genomföras. Kvalitetsdelegationens ordförande har varit med i den expertgrupp som tagit fram underlagsrapporten.

Remisser

Delegationens ordförande och/eller delegationen har deltagit i beredningen (helt eller delvis) av SLS remissvar:

- Informationsöverföring inom vård och omsorg (SOU 2021:4)
- Vägen till tillgänglighet – långsiktig, strategisk och i samverkan (SOU 2021:59)
- Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39)
- Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga (SOU 2021:34)
- Riksstressen i hälso- och sjukvården – stärkt statlig styrning för hållbar vårdinfrastruktur (SOU 2021:71) – lämnades in i början av 2022.
- Börja med barnen! Följa upp hälsa och dela information för en god och nära vård (SOU 2021:78) – lämnades in i början av 2022.

I debatten

- Kommentar på webben: "Dela information inom vård och omsorg ställer krav på åtgärder för att skydda patientens integritet"
- Replik DN Debatt 2021-09-22 "Den överbelastade vården kan inte vänta på en utredning"
- Kommentar på webben: "Ökad tillgänglighet i vården uppnås inte genom fler överenskommelser med SKR"
- Kommentar på webben: "Kunskaps- och beslutsunderlag för ökad patientsäkerhet"

Ökad tillgänglighet i vården uppnås inte genom fler överenskommelser med SKR

SLS är starkt kritiskt till gällande modell att försöka styra väntetiderna i hälso- och sjukvården och vill se lösningar på de grundläggande kapacitetsproblemen.

Vårdgarantin uppfylls inte på långa vägar och det finns stora skillnader mellan och inom regionerna.

Den lagstadgade vårdgarantin med eller utan prestationsbaserade ersättningar har inte löst problemen med bristande tillgänglighet.

Vårdgarantin tenderar i stället att tränga undan patientgrupper med stora och komplexa vårdbehov, något som inte främjar kontinuitet och skiftar fokus inom verksamheter till att prestera snabbt och effektivt med enklare patientfall som ger bättre statistik och bättre ersättning.

För att öka tillgängligheten i vården behöver vårdens professioner inkluderas och vara delaktiga i utformning av planer och åtgärder och ges förutsättningar att arbeta med kärnverksamheten på ett effektivt sätt.

(Ur SLS remissvar "Vägen till ökad tillgänglighet – långsiktig, strategisk och i samverkan")

MEDICINSK KVALITETSUTVECKLING

Kommittén har i huvudsak arbetat med tre områden under året; utvecklingen inom de nationella kvalitetsregistren, att möjliggöra spårbarhet av alla implantat som används inom vården och dataöverföringen till andra aktörer från de nationella kvalitetsregistren.

Verksamheten har bedrivits enligt plan men hämmats av att för andra året har fysiska möten inte varit möjliga utan fått ersättas av digitala. Utvecklingen inom de nationella kvalitetsregistren har följts noga. Det pågår olika utvecklingsprocesser inom området och det finns skäl att förvänta sig en strategisk inriktning mot vad som uppfattas som en långsiktigt hållbar lösning. En process mot automatisk dataöverföring från patientjournal till kvalitetsregister pågår i långsam takt i samarbete med regionerna. Den har en särskild ledningsfunktion. Olikheterna i regionernas olika elektroniska journalsystem gör arbetet tidsödande.

Kvalitetsregistrens dataplattformar har utretts och en process mot rationalisering pågår. Staten har presenterat ett förslag om statsbidrag för registercentras funktion (IT-stöd, statistik, mm). Detta kan indirekt påverka registrens finansiering. Kommitténs uppfattning är att stat och regioner fortsatt framhåller de nationella kvalitetsregistrens värde med fortsatt oförändrad roll för professionens företrädare. Fortsatt ekonomiskt stöd från SKR och staten förväntas.

Det är tydligt att flera organisationer utanför svensk sjukvård och utanför de ordinarie forskningsorganisationerna av olika skäl söker data ur de nationella kvalitetsregistren. Ofta är det fråga om mycket stora mängder data. Utlämnande av data förutsätter tillstånd från forskningsetisk kommitté. Att leverera sådana data medför mycket arbete för registren. En viktig faktor för forskningsetiskt tillstånd i detta sammanhang är att mängden begärda data måste stå i rimlig proportion till det angivna syftet och kunna motiveras av den angivna frågeställningen. Det faller på registrens ledning att avgöra detta, och avgörandet följs inte sällan av lång korrespondens.

Det används mycket implantat inom svensk sjukvård men det saknas samlad kontroll över vad och till vem. För att få till stånd en registrering av implantat i hela ledet från tillverkning till insättning hos patient – i patientjournalen och därifrån till lämpligt nationellt kvalitetsregister – pågår ett arbete inom Svenska institutet för Standarder (SiS). Kommittén ingår i arbetsgruppen tillsammans med representanter för producenter och regioner. Ett förslag väntas kunna presenteras under våren 2022.

SÄKER VÅRD

SLS kommitté för säker vård driver och arbetar övergripande med frågor som rör kvalitet och säkerhet i vården.

Tillsammans med SLS föreningar och delegationer arbetar kommittén med olika aktiviteter för att höja medvetenheten och kunskapen om patientsäkerhetsfrågor. Kommittén utgör även en resurs för expertkunskap i kontakten med departement, myndigheter och andra aktörer. Kommitténs aktiviteter under 2021 har påverkats av pandemin. Det planerade SLS-mötet i oktober 2021 kring diagnostiska fel med internationella föreläsare har uppskjutits och planeras nu till november 2022 på SLS. Under år 2021 har kommittén haft fyra möten varav tre i form av Zoom möten. Kommitténs ordförande har även haft möten med de övriga kommittéordförandena under ledning av Karin Pukk Härenstam.

Kommittén är en av initiativtagarna till den nationella chefläkarutbildningen som syftar till att tydliggöra och utveckla chefläkarrollen för att förbättra patientsäkerheten i svensk sjukvård. Sammanlagt har över 260 chefläkare gått utbildningen sedan starten 2013. Ett nätverk har bildats och två chefläkardagar anordnades på SLS under år 2021. Under 2021 anordnade SLS även fyra webinarier för chefläkarna. I slutet av 2021 genomfördes en ny chefläkarutbildning med ett drygt 50-tal deltagare. Kommitténs ordförande har i samverkan med chefläkare Pelle Gustafson på Lön och Nina Nelson-Follin från Sveriges Läkarförbunds chefsförening tagit fram ett dokument Chefläkarens roll och uppdrag som ska diskuteras i chefsföreningens styrelse.

LÄKEMEDELSFRÅGOR

SLS Kommitté för läkemedelsfrågor har i uppdrag att bevaka läkemedelsfrågor som är gemensamma för SLS föreningar och bistå nämnden med bland annat remissyttranden.

Remisser

Arbetet i kommittén har huvudsakligen bestått i att samordna svar till remisser inom läkemedelsområdet, eller att ge synpunkter utifrån läkemedelsperspektiv på andra remisser. Under året har bland annat följande remisser besvarats:

- Ändring i Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLFFS 2017:74) om begränsningar av förordnande och utlämnande av vissa läkemedel (Dnr 3.1.1-2020-098941)
- Förslag till ändring av Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets föreskrifter (HSFL-FS 2017:29) om licensläkemedel, extemporeläkemedel, lagerberedningar och tillfällig subvention
- Personuppgiftsbehandling vid antalsberäkning inför klinisk forskning, SOU 2020:53 (N2020/02388)
- Utkast lagrådsremiss - Statlig ersättning för personskada orsakad av vaccin mot sjukdomen covid-19, S2021/02048
- Sju nya ämnen i Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2011:10) om förteckningar över narkotika och internationell förteckning tas bort för två biologiska material som redan listas i förteckningen
- Informationsöverföring inom vård och omsorg SOU 2021:4 (S2021/00850)
- Pneumokockvaccination som ett särskilt vaccinationsprogram för personer 75 år och äldre (S2021/03381)
- Avgiftsförändringar till följd av EU-förordningen om kliniska prövningar av humanläkemedel – Rapport från Läkemedelsverket (S2020/05515)
- Förslag till föreskrifter om ändring i Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2020:81) om behörighet för sjuk sköterskor att ordinera läkemedel för vaccination mot sjukdomen covid-19

- Förslag till föreskrifter om ändring i Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2020:81) om behörighet för sjuk sköterskor att ordinera läkemedel för vaccination mot sjukdomen covid-19 (2)
- En stärkt försörjningsberedskap för hälso- och sjukvården - Delbetänkande av Utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap SOU 2021:19 (S2021/03085)
- Förslag till ändring av Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2018:25) om licens och Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2018:26) om lagerberedningar
- Förslag att skjuta fram ikraftträdandet av elektronisk förskrivning som huvudregel (dnr 3.1.1-2021-045856)
- Förslag till ändring av Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2011:10) om förteckningar över narkotika, dnr 3.1.1-2021-084448
- Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2021:XX) om kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om kliniska prövningar av humanläkemedel (Dnr 3.1-2021-089277)

Mycket av arbetet inom nationell läkemedelsstrategi och regionalt inom vården fokuserar på enskilda identifierade problem och eventuella lösningar för dessa. Möjligheter till synergieffekter och samverkan kring gemensamma frågor mellan organisationer riskerar därför att inte identifieras. En viktig aspekt i framtidens vision kring läkemedel är patientens ökade deltagande i vården och behovet av att ha patientfokus som utgångspunkt för utveckling av läkemedelsområdet. Detta ledde under 2020 till att målen för läkemedelsarbete inom Svenska Läkaresällskapet i den nya verksamhetsplanen förtydligats vad gäller patientfokus.

Under 2021 har ett arbete

påbörjats för en uppdatering och utvidgning av Svenska Läkaresällskapets vision för läkemedelsanvändning.

Årets verksamhet har präglats av pandemin med covid-19 och några fysiska möten har därför ej genomförts utan ersatts av e-mail samt distansmöten.

- Patientintegritet – hälsodata och AI – tillsammans med forskningsdelegationen
- Nationell läkemedelslista – läkarens ansvar med
 - Frekventa kontakter med Ehälsomyndigheten
 - Gemensamt webinarium med ehälsokommittén
 - Keynote på Vitalis-konferensen i Göteborg
 - Initierat nationell riskanalys genomförd av chefläkarnätverk
 - Diverse debattinlägg och uttalanden
- Behov av nationell läkemedelsexamen inom det nya läkarprogrammet
- Samverkan har skett med Svensk förening för allmän medicin dels kring frågan om primärvårdens inriktning och ersättning via utomlänsvårdsavtal dels i förberedelsearbete inför arbetet med ansvar för patientens läkemedelslista under 2022.
- Under året har något konkret förslag från eHälsomyndigheten kring entydig ordination av utbytesgrupper ej presenterats trots frågans vikt och ett tydligt regeringsuppdrag. Kommittén fortsätter bevaka frågan under 2022.
- Arbetet inom samverkansplattformen ROAR – roller och ansvar i receptkedjan – för en gemensam kontaktyta för erfarenhetsutbyte och påverkan har fortsatt men behov finns för fysiska planeringsmöten framöver.
- Tillsammans med SPF Seniorerna samt Prostatacancerförbundet har kommittén per lyft frågan om behovet av reglerad handelsmarginal för receptläkemedel utan förmån. Patienter ska ej behöva jämföra priser på läkemedel på recept mellan apoteksaktörer.

eHÄLSA

SLS kommitté för eHälsa arbetar för att kliniskt verksamma professionsföreträdare deltar på alla nivåer i utformningen av digitala stöd, att myndigheter och andra aktörer inom området förstår vikten av att professionen involveras samt att kompetensen inom eHälsa höjs inom professionen.

Kommittén företräder SLS vid kontakter med myndigheter och organisationer inom eHälsa-området och arbetar för att:

- ✓ Ta vara på möjligheter och påverka utformning genom att medverka i nationella grupperingar
- ✓ Inspirera och informera om goda exempel
- ✓ Besvara remisser och förfrågningar
- ✓ Omvärldsbevaka och sprida i media
- ✓ Verka för ökad kompetens
- ✓ Verka för att professionen ges god möjlighet att delta i utveckling, införande och förvaltning

Under året har kommittén fortsatt verka för att få in eHälsa/medicinsk informatik i läkarprogrammet samt inom fortbildningen. Andra aktuella frågor har handlat om hälsodata, införandet av Nationella läkemedelslistan och hälsoappar.

I april arrangerades en fortbildningsdag om eHälsa med tema digitala vårdmöten och utöver detta har kommittén medverkat i expertgrupper samt konferenser, och arbetat med omvärldsbevakning och påverkansarbete. Kommittén har även varit aktiv i frågor om kunskapsstyrning och kvalitetsregister genom medverkan i SLS delegation för medicinsk kvalitet.

Medverkan i expertgrupper

- Socialstyrelsens eHälsoråd
- E-hälsomyndighetens expertgrupp för nationella specifikationer
- SKRs Expertgrupp för nationella kvalitetsregister

- SLS Delegation för medicinsk kvalitet
- Regionernas informatiknätverk
- Svenska Institutet för Standarder, Ag8, hälsoappar
- Statskontorets rapport om Vision eHälsa 2025

Medverkan i konferenser

- Big data för kliniker 9/2, Region Stockholms Forskarskola i epidemiologi
- SLS eHälsodag 13/4
- Guldpyllet 30/9
- InFuturum (dekaner, universitetssjukvårdsledning) 25-26/11

Besvarade remisser

- Personuppgiftsbehandling vid antalsberäkning inför klinisk forskning SOU 2020:53
- Informationsöverföring inom vård och omsorg SOU 2021:4
- Socialstyrelsens termbank: remiss för begrepp rörande uppmärksamhetsinformation
- Börja med barnen SOU 2021:34
- Vägen till tillgänglighet – långsiktig, strategisk och i samverkan SOU 2021:59

I debatten

- Medicinsk informatik, bok (Liber)
- "Så kan Sverige få en världsledande digital vård". Debatt Dagens Samhälle
- "Nationellt råd behövs för att göra digitala stöd rättvisa och säkra". Debatt Läkartidningen

MEDICINSK SPRÅKVÅRD

Kommittén för medicinsk språkvård har som uppdrag att bidra till vård av det medicinska språket. Detta innebär att värna principen om svenska termer för begrepp inom hälso- och sjukvården och de medicinska vetenskaperna men också att med aktsamhet tillåta ord inlånade från andra språk med eller utan försvensning. Ett korrekt språk minskar risken för vårdskador, som i många fall har sitt ursprung i informationsmissar. Speciellt i läkemedelsbehandling är det nödvändigt att terminologin är exakt för att förväxlingar vid ordinationer ska undvikas och därtill språket vara begripligt för patienterna och entydigt för professionen.

Kommittén har utfört sitt arbete genom en allmänt tillgänglig språkdatabas, där behandlade språkärenden sparas, en e-posttjänst där frågor kan ställas till kommittén, en språkkonsulttjänst från Språkrådet, Institutet för språk och folkminnen, samt möten med hela språkkommittén. En e-postlista, där också tidigare ledamöter ingår, används för diskussion om språkfrågor mellan mötena. Genom sina ledamöter samarbetar språkkommittén med andra nationella aktörer inom språk och terminologi, bland annat Socialstyrelsen, Svenska institutet för standarder och Sveriges kommuner och regioner. Under 2021 har språkfrågetjänstens e-postfunktion varit fortsatt otillgänglig. Frågor har hänvisats till ordförandens e-postadress, varifrån diskussionen förts på e-postlistan. En genomgång av de behov som ska uppfyllas med en ny e-postfunktion har gjorts och lämnats till SLS ledning. Covid-19-pandemin har även under 2021 hindrat fysiska möten. Vartannat år avser kommittén att arrangera möte med medlemsföreningarnas språkkontakter. Detta sker normalt under jämna år och har inte varit aktuellt under 2021. En bred kunskap om kommitténs arbete är viktig att sprida i medlemsföreningarna genom dessa möten. Under 2021 har kommittén nominerat pristagare till Bengt I Lindskogs språkpris. Nämnden beslutade enligt förslag utse Øivind Larsen till årets Medicinska språkpristagare. Øivind är medgrundare till den norska tidskriften Michael som behandlar bland annat medicinens språk. Prisets donator, professor Bengt I Lindskog, avled i november, och med honom har Sverige förlorat en av de stora auktoriteterna i det medicinska språket och därtill en värderad vän till kommittén.

Prevention och levnadsvanearbete för förbättrad folkhälsa

B. PREVENTION, FOLKHÄLSA OCH GLOBAL HÄLSA

Arbetet bedrivs i kommittén för prevention och folkhälsa och kommittén för global hälsa. Därtill sker arbete i två tillfälliga arbetsgrupper.

Verksamheten syftar till att stödja läkarrollen och hälso- och sjukvårdens insatser vad gäller hälsofrämjande, förebyggande och behandlande insatser. Därtill att agera i tvärvetenskapligt samarbete med andra professionsorganisationer och samhällsaktörer såsom skolan, högre utbildningar, arbetsliv, vård och forskning, för att främja jämlik hälsa och hållbar utveckling i lokalsamhället, nationellt och globalt.

SLS KOMMITTÉ FÖR PREVENTION OCH FOLKHÄLSA

SLS kommitté för prevention och folkhälsa arbetar för att öka medvetenhet och kunskapen om arbetet med hälsosamma levnadsvanor inom hälso- och sjukvården.

Preventionsdagen

Den 4 februari arrangerades den årliga och välbesökta fortbildningsdagen; Preventionsdagen - State of The Art. I år hölls dagen ihop under rubriken "Effekter på folkhälsan av Covid-19 pandemin - utmaningar och möjligheter." Under dagen diskuterades det större perspektivet på tänkbara konsekvenser av pandemins direkta och indirekta verkningar på folkhälsan, betydelsen av socioekonomiska faktorer i vårdmötet och i samhället under en pandemi. Vi lyfte även pandemins utmaningar i ett transkulturellt samhälle och fick ta del av hur man kan skapa en jämlik kommunikation i syfte att stärka individens resurser. Dagen avslutades med ett panelsamtal.

Kommittén skrev en debattartikel som tar avstamp ur temat från Preventionsdagen 2021. Artikeln publicerades i Läkartidningen den 30 juni 2021 och belyser problematiken med den ojämlika hälsan och vilka verkningar detta får när en pandemi bryter ut. Artikeln debatterar hur gemensamma

orsaker bakom smittsamma och icke smittsamma sjukdomar samverkar och förstärker varandras negativa effekter vilket kan benämnas som en syndemi. Denna bredare förståelse är viktig och mera framgångsrik än att enbart fokusera på enskilda sjukdomar eller pandemier. Att bara se covid-19 som en pandemi där komorbiditet utgör riskfaktorer utesluter ett bredare paradig.

Framtidens Specialistläkare

Anna Kiessling och Margareta Kristensson, ordförande respektive ledamot i kommittén, föreläste på kongressen Framtidens specialistläkare som riktar sig till ST-läkare, blivande ST-läkare, handledare, studierektorer, specialister, verksamhetschefer och sjukvårdshuvudmän. Ett av kongressens viktigaste syfte är att kunna erbjuda utbildning och fortbildning till Sveriges alla läkare, oavsett specialitet. Anna och Margareta föreläste om sambandet mellan socioekonomiska faktorer, levnadsvanor och ohälsa utifrån temat hur samhällskriser tenderar att drabba redan socioekonomiskt utsatta grupper hårdare än andra. De starka sambanden mellan levnadsvanor och kroniska sjukdomar som i sig visat sig innebära hög risk att bli allvarligt sjuk eller dö i covid-19.

Remisser

Under året har kommittén svarat på två remisser; Nationellt vårdprogram vid ohälsosamma levnadsvanor (Norrasjukvårdsregionförbundet) och Hårdare regler för nya nikotinprodukter (SOU 2021:22)

Webinar

Eva Zeisig, ledamot i kommittén, arrangerade och modererade ett webinar medfinansierat av Centrum för idrottsforskning (CIF) under rubriken "Hållbar idrott från vaggan till OS-medalj - jämlik och skadefri." Webinariet fokuserade på förutsättningar för ett hållbart idrottande och att varje barn ska få möjlighet att uppleva det goda med idrottande/fysisk aktivitet som på sikt ger en bättre folkhälsa.

KRAFTSAMLING FÖR UNGAS PSYKISKA HÄLSA

SLS arbetsgrupp för kraftsamling kring psykisk ohälsa bland barn och ungdom

En motion till fullmäktige 2019 initierades på grund av flera rapporter om ökande psykisk ohälsa hos barn och unga i skolålder. Motionen bifölls och direktivet är att initiera en vetenskapligt förankrad tvärprofessionell kraftsamling för elevers psykiska hälsa genom att:

- uppmärksamma beslutsfattare på denna folkhälsofråga och vikten av samarbete mellan hälso- och sjukvården, socialtjänsten samt skolan och dess elevvård
- lyfta fram det medicinska perspektivet på förebyggande och hälsofrämjande insatser
- planera och genomföra ett symposium där professioner och beslutsfattare kan träffas och utveckla samarbetet.

Arbetsgruppen publicerade slutrapporten "Kraftsamling för ungas psykiska hälsa" januari 2021 med fem konkreta förslag till lösningar för att förbättra ungas psykiska hälsa

1. Regelbunden strukturerad fysisk aktivitet i anslutning till skoltid.
2. Balans mellan tid ägnad åt digitala medier och hälsofrämjande aktiviteter.
3. "Livskunskapsprogram" som stärker självkänsla, stresshantering och skapar positiva förändringar.
4. Anpassa kunskaps- och betygskrav till ungas utveckling och förutsättningar.
5. Tidig upptäckt och stöd till unga med ökad risk för sämre psykisk hälsa.

I samband med lanseringen publicerades en debattartikel i Dagens Nyheter "Fem förslag för att minska psykisk ohälsa hos unga".

Kraftsamlingen har rönt ett stort intresse och presenterats vid flera SLS webinar samt större möten som Hjärnfondens årsmöte den 10 mars, Skandia hälsosymposium den 23 oktober, MIND:s symposium den 27 oktober och SKR:s symposium den 1 november.

MÅL

B. PREVENTION, FOLKHÄLSA OCH GLOBAL HÄLSA

- Att verka för hälsofrämjande och preventiva insatser som stärker patienters psykosociala situation och bidrar till långsiktigt hälsosamma levnadsvanor på lika villkor. Därtill bidra till arbetet för en jämlik hälsa i befolkningen. Att verka för att läkares arbete med detta baseras på vetenskaplig grund och är en viktig och integrerad del i hälso- och sjukvårdens arbete.
- Ökat intresse samt ökad kunskap och medvetenhet om global hälsa på alla nivåer i samhället för en hållbar utveckling och en rättvis och jämlik hälsa.

LEVNADSVANeprojektet

Levnadsvaneprojektet verkar för att preventionsarbete och stöd för hälsosamma levnadsvanor ska bli en naturlig och viktig del av läkares arbete inom hälso- och sjukvården där det är relevant.

På uppdrag av Socialstyrelsen har SLS sedan 2011 drivit Levnadsvaneprojektet med det övergripande syftet att stödja införandet av Nationella riktlinjer för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor i vården. Projektet har varit framgångsrikt och en god grund för prevention har lagts inom flera engagerade sektioner inom SLS, inom vården och inom vidare- och fortbildning av läkare. Projektets långsiktiga mål är att preventionsarbete och stöd för hälsosamma levnadsvanor ska bli en naturlig och viktig del av läkares arbete inom hälso- och sjukvården där det är relevant. Sedan 2015 har projektet fortsatt inom ramen för satsningen på förebyggande och tidig behandling av kroniska sjukdomar i och med att SLS erhöll statsanslag för en fortsatt implementering.

Under 2021 har Levnadsvaneprojektet drivits i följande delprojekt:

1. Stark för kirurgi – stark för livet.
2. Hälsosamma levnadsvanor vid psykisk ohälsa – hälsa på lika villkor.
3. Professionsövergripande utbildningsinsatser, informationsspridning och implementering av rutiner.
4. LiR – levnadsvanor inom reumatologi.
5. Bistå med informationsspridning kring hur man skapar aktiviteter som är inkluderande för riskgrupper som har särskild nytta av ökad fysisk aktivitet.

Ett axplock av det som projektet har genomfört under året är: Projektet har arrangerat och genomfört ett symposium på Svenskt ortopediskt årsmöte 2021 och ett webinar den 23 november i syfte att sprida information om pågående forskning och forskningsresultat avseende interventioners betydelse när det gäller fysisk aktivitet och nutrition inför operation. I dessa insatser har projektet

särskilt lyft personer med nedsatt allmäntillstånd som förväntas ha särskilt stor nytta av en sådan intervention inför stor kirurgi. Vidare har projektet lyft fram goda exempel på hur man arbetar i klinisk verksamhet samt presenterat enkätresultat från enkäten som gjorde 2020 och som besvarades av verksamhetschefer inom ortopedi, kirurgi och gynekologi i Sverige med syftet att ta reda på: "Hur patientarbetet rörande levnadsvanor inför kirurgi ser ut". Detta var en uppföljning på samma enkät som projektet gjorde inom ramen för projektet 2015. Resultaten visar en ökad systematik i levnadsvanearbetet främst vad det gäller tobak och alkohol, men det finns en kvarstående förbättringspotential främst vad det gäller fysisk aktivitet och nutrition.

Projektet höll ett symposium på kongressen Framtidens Specialistläkare 2021 där patientversionen av Guldorn "Guldorn för alla" lanserades.

"Guldorn för alla" är en skrift som syftar till att ge hjälp och stöd för hälsosamma levnadsvanor vid samtidig psykisk ohälsa. Ursprungligen utarbetades den 2017 som ett verktyg, för läkare och annan vårdpersonal, vid kontakter med patienter med psykiatrisk sjukdom eller psykisk ohälsa. Goda levnadsvanor har stor inverkan på vårt fysiska och psykiska mående. I och med att Guldorn fungerat så väl i arbetet med hälsosamma levnadsvanor föddes idén om att utforma en version riktad till patienter och närstående.

"Guldkorn för alla" uppmärksammar viktiga fakta och råd om levnadsvanor till personer som har aktuell psykisk ohälsa och med behov av stöd för att uppnå och bibehålla hälsosamma levnadsvanor.

”*Matvanor har stor påverkan på vår hälsa där den psykiska hälsan kan förbättras av en bra och balanserad kost. Studier visar att kosten kan förhindra samt lindra redan existerande depressioner. Våra matvanor är den livsstilsfaktor som orsakar mest sjukdom och död. Vart femte dödsfall skulle kunna förebyggas med hälsosammare matvanor, framför allt de som orsakats av hjärtsjukdom och cancer.*

(Ur "Guldkorn för alla" 2021)

Tillsammans med de andra professionsorganisationerna; Svensk sjuksköterskeförening, Dietisternas riksförbund och Fysioterapeuterna har projektet tagit fram en webbaserad informationsinsats med fokus på ett barncentrerat samtal om hälsosamma matvanor/fysisk aktivitet i det individuella mötet med elever. Vidare har projektet författat kapitel om "Alkoholkonsumtion och cancer" till Cancerfondens film om Cancerprevention i primärvården – levnadsvanornas betydelse.

LiR – levnadsvanor inom reumatologi höll ett webinar innehållande en uppdatering av kunskapsläget när det gäller nya rön om levnadsvanornas betydelse vid reumatisk sjukdom, en redogörelse för var levnadsvanearbetet kommer in i vårdförloppen och hur det inom projektet framtagna LiR-materialet kan användas i dessa.

Projektet höll tillsammans med forskare inom fysisk aktivitet ett välbesökt webinar under rubriken Fysisk aktivitet för alla – friska, sjuka och riskgrupper, föreläsare kunniga inom hjärtrehabilitering, folkhälsoarbete, fysiologi och förändringsarbete för bättre levnadsvanor bidrog med sin kunskap. Den av regeringen tillsatta Kommittén för främjande av ökad fysisk aktivitet medverkande också.

För ökad kunskap och medvetenhet om global hälsa

GLOBAL HÄLSA

Svenska Läkaresällskapets kommitté för global hälsa verkar för att tvärvetenskapligt stimulera ämnet global hälsa och hållbar utveckling både i skola, högre utbildning och forskning i arbetet för en rättvis och jämlik hälsa.

I januari 2021 arrangerade kommittén ett webinar på temat: "How has Covid-19 impacted global health? Perspectives from colleagues around the world". I panelsamtalet deltog Anna Farra från Lebanese American University i Beirut, Libanon, Lyda Elena Osorio Amaya från Del Valle University, Cali, Colombia, och Rosanna Peeling från London School of Hygiene and Tropical Medicine, London, Storbritannien. Samtalet modererades av kommittéledamoten Raman Preet.

Under våren arrangerades även ett webinar om global psykisk hälsa ur ett svenskt perspektiv, tillsammans med Svenska nätverket för global psykisk hälsa. Fokus låg på Sveriges roll i global psykisk hälsa samt hur svenska aktörer kan bidra för att förbättra den mentala hälsan världen över – både i låginkomstländer och hos utsatta grupper på hemmaplan. Medverkade gjorde företrädare för kommittén, Riksförbundet för social och mental hälsa, utrikesdepartementet, Sida, samt Läkare Utan Gränser.

Under året har även flera avsnitt med kommitténs podd om global hälsa – ett samarbete med Kandidat- och underläkarföreningen – släppts.

Kommittén koordinerade och skrev ett remissvar gällande EU-kommissionens förslag om Skapande av en europeisk hälsounion – förstärkning av EU:s resiliens mot gränsöverskridande hot mot människors hälsa (S2020/08859/FS). I svaret lyftes jämlikhetsperspektivet och vikten av att skapa ett resilient samhälle, där vi parallellt med att skydda mot viruset också måste rusta samhället och skapa jämlika livsvillkor och ökad motståndskraft hos alla. Vidare föreslogs samordning inom EU med att studera och utveckla åtgärder mot indirekta hälsoeffekter till följd av restriktioner i samband med pandemier och gränsöverskridande hot i EU:s med-

lemsländer och övriga världen. För att förstärka EU:s resiliens mot gränsöverskridande hot mot människors hälsa föreslogs också tydligare prioritering av arbetet för att motverka klimatförändringar.

KLIMAT, HÄLSA OCH HÅLLBAR SJUKVÅRD

SLS arbetsgrupp för klimat och hälsa

Till fullmäktige 2019 låg en motion om SLS och klimatfrågan. Fullmäktige biföll den första att-satsen om att ta fram en klimatpolicy som ska ligga till grund för fortsatta strategier och agerande i klimatfrågan (övriga besvarades). Därefter har SLS antagit en klimatpolicy som utgår från SLS kärnvärden (vetenskap, utbildning, etik och kvalitet) och omfattar både SLS egen klimatpåverkan som organisation och hur SLS kan agera för att bidra till en hållbar sjukvård och sprida kunskap om kopplingen klimat-hälsa. 2019 fick arbetsgruppen fortsatt uppdrag att under två år implementera klimatpolicyen med fokus på att verka för att läkares hållbarhetsarbete ska vara meriterande genom att inrätta ett pris och sprida kunskap om klimat & hälsa.

Under 2021 har arbetsgruppen lämnat förslag till 2021 års Hållbarhetspristagare, samt reviderat kriterierna för priset. Peter Bentzer, överläkare och professor i anestesivård, Lunds universitet, tilldelades årets pris för att genom forskning och kliniskt arbete bidra till bästa möjliga vård med minsta möjliga miljöpåverkan.

SLS HÅLLBARHETSPRISTAGARE 2021

Peter Bentzer, överläkare och professor i anestesivård, Lunds universitet, belönas för bästa möjliga vård med minsta möjliga miljöpåverkan.

Foto: Lunds Universitet

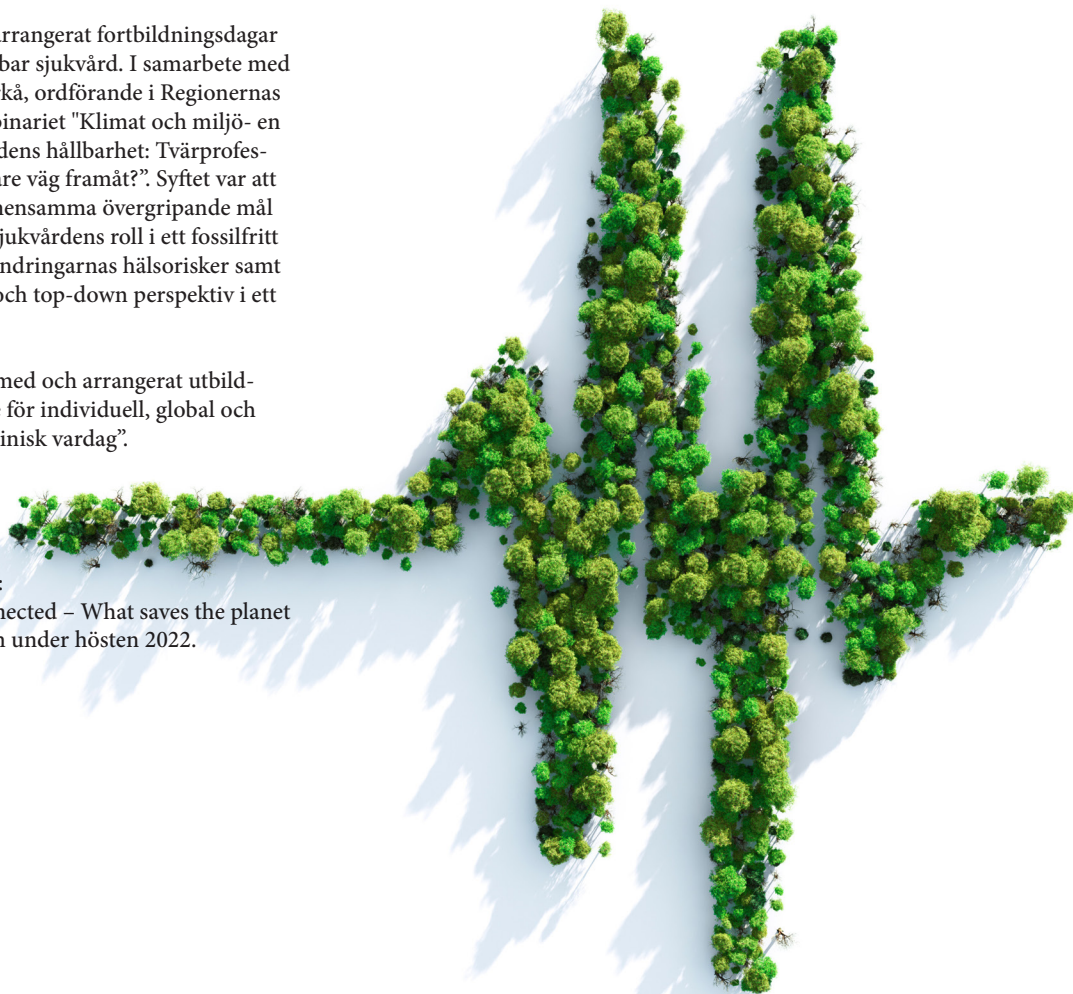

I början av året slutfördes den under 2020 påbörjade utbildningen: ”Hållbar sjukvård-från koncept till klinisk praxis”, vilken löpte som en webinarserie om fyra webinarier, nov-20-jan-21.

Arbetsgruppen har dessutom arrangerat fortbildningsdagar på temat klimat, hälsa och hållbar sjukvård. I samarbete med Läkare för Miljön och Lars Berkå, ordförande i Regionernas Miljöchefer arrangerades webinariet ”Klimat och miljö- en viktig del av hälso-och sjukvårdens hållbarhet: Tvärprofessionellt samarbete- en effektivare väg framåt?”. Syftet var att i dialog försöka identifiera gemensamma övergripande mål och samarbeten för att stärka sjukvårdens roll i ett fossilfritt Sverige anpassat till klimatförändringarnas hälsorisker samt klargöra vikten av bottom-up och top-down perspektiv i ett sådant förändringsarbete.

Arbetsgruppen har även varit med och arrangerat utbildningsdagen ”Kostens betydelse för individuell, global och planetär hälsa- möjligheter i klinisk vardag”.

Under året har arbetsgruppen även arbetat med planeringen inför Berzeliussymposium 105: ”Planetary Health. It is all connected – What saves the planet saves our health” som äger rum under hösten 2022.

För en effektiv och välfungerande organisation

ORGANISATION

Verksamhetsområde organisation omfattar alla de aktiviteter och processer som ska bidra till att målen inom övriga områden nås. Det handlar om att bereda ärenden och underlag, medlemsvård, huset, ekonomi och förvaltning, kansliet och personalen samt intern och extern kommunikation.

Aktiviteter

SLS nämnd har haft åtta möten, varav fyra digitala och 4 hybridmöten. Fokus för nämnden har varit budget i balans, fortsätta processen med medlemsreformen, förnya och digitalisera programverksamheten och bedriva en modern och effektiv verksamhet. Nämndens arbetsutskott (AU) har hållit åtta möten. Under hösten fortsatte SLS ordförande löpande avstämningsmöten med kansliet. Under verksamhetsåret hölls två digitala ordföranderåd. Socialminister Lena Hallengren var särskilt inbjuden gäst på ett av dessa. Syftet med ordföranderåden är att samordna SLS olika grenar och få en levande dialog kring SLS inriktning och framtid. Fullmäktigemötet genomfördes för andra gången helt digitalt 2021. Nämnden fick i uppdrag att tillsätta två nya arbetsgrupper med anledning av propositionen om ny arbetsordning för förtroendemannarevisionen och verksamhetsplanens aktivitet om att ta fram en SLS-policy kring den svenska hälso- och sjukvårdens övergripande organisation och styrning.

Implementering av medlemsreformen

Arbetet med att implementera medlemsreformen har fortsatt under året. SLS fullmäktige 2021 beslutade att anta ytterligare åtta sektioner som medlemsföreningar varav 4 under villkor att de fullgör processen med att anpassa sina stadgar till bestämmelserna i SLS nya stadgar. Även antogs en helt ny förening som villkorad medlemsförening. Ett stort antal villkorade medlemsföreningar har i dialog med kansliet under året anpassat sina stadgar för att kunna bli medlemsförening. Ett arbete för att förbättra den databas för föreningarnas inrapportering av medlemsregister har

genomförts. Strax innan årsskiftet hade nästan alla laddat upp sina register och mandatberäkningen liksom avgiftsberäkningen kunde göras. Kansliet har under hela året prioriterat föreningarnas frågor och behov av stöd. Den 1 januari 2022 fick SLS 52 medlemsföreningar och fler tillkommer 2023.

SLS har besvarat 38 remisser under 2021. Flera remisser har varit av stor principiell betydelse och har även kommunicerats särskilt på webben samt med pressmeddelande och debattartiklar. För SLS ståndpunkter se närmare under respektive sakområde och även bilagor.

SLS samverkan med myndigheter och organisationer

Under året har SLS ingått i den statliga utredningen om privata sjukvårdsförsäkringar och i referensgrupp till den statliga utredningen om en äldreomsorgslag. Därtill får SLS nomineringsförfrågningar och ingår i flera grupper på myndigheter och organisationer. Presidiemöten har fortsatt hållits med Svensk sjuksköterskeförenings presidium. Planerade presidiemöten med Sveriges läkarförbund sköts fram på grund av pandemiläget.

Administrativt stöd

SLS fortsätter utvecklingsprojektet tillsammans med Svenska Hjärtförbundet med att bistå de sektioner och föreningar som ingår i Hjärtförbundet med administrativa tjänster mot ersättning. Omfattningen av stödet motsvarar 50 % av en heltid. I mars 2021 inleddes ett samarbete med Medicinteknisk förening med samma typ av kanslistöd och upplägg som för Hjärtförbundet. Omfattningen motsvarar 10 % av en heltidstjänst. Svensk förening för basal och klinisk farmakologi har fått hjälp med ny hemsida samt logotyp. Svensk förening för Socialmedicin och Folkhälsa har fått hjälp med ny hemsida. Fler medlemsföreningar har efterfrågat hjälp med medlemsregister och arbetet kommer starta i början av 2022. SLS kansli har även hjälpt ett stort antal föreningar med att arrangera digitala årsmöten och några av dessa har även efterfrågat och fått kommunikationsstöd. Kansliet har även bistått med juridiskt stöd i olika frågor. Under 2021 har ett projekt för utländska läkare utbildade utanför EU/EES drivits. Vuxenutbildningen

Organisation

i Huddinge kommun erhöll ett anslag från Länsstyrelsen i Stockholm för att, med hjälp av KI, planera en webbaserad kurs för invandrade läkare och att inventera tillgängligt undervisningsmaterial. SLS har bistått med administrativt stöd till arbetsgruppen och fakturerat KI för detta.

SLS hus

Ny brandlarmanläggning har installerats och driftsatts. Stolarna i Nämndrummet är omklädda och arbetet med att restaurera rummets väggar har påbörjats. Ljuddämpare är installerade på ventilationsaggregatet på våning 4. Renovering av rummen utanför Karolina Widerströmsalen med nymålade väggar, nytt golv och nya dörrar. Förmaket har fått nya bokhyllor och rummet kommer att användas för pod-inspelningar och digitala möten. Nya vägguttag i restaurangen för att förbättra elsäkerheten. Restaurangen har även fått ny ismaskin och en ny frys. En långsiktig underhållsplan för fastigheten har tagits fram. Huset har delvis varit stängt under året på grund av pandemin. Inga nya händelser att rapportera om SLS konst/medalj/medicinshistoriska samling.

Miljöarbete

Intern koldioxidskatt på flygresor inom organisationen har under året introducerats. En omfattande energikartläggning blev färdig våren 2021 och kommer att ingå i en mer omfattande underhållsplan. En luft/vatten värmepump installerades för att backa upp fjärrvärmens under vinterhalvåret. Pandemin har lett till att fysiska möten ersatts av digitala, vilket minskat resandet och klimatpåverkan.

Kansliet och medarbetare

SLS kansli har under 2021 bestått av 13 medarbetare (varav några deltidsanställda). Pandemin har inneburit att medarbetarna till viss del arbetat på distans. Kansliet är involverat i de flesta processer och ger stöd till förtroendemannaorganisationen samt SLS föreningar. Ett flertal har varit engagerade i fortsatt implementering av medlemsreformen och med att identifiera olika processer för att möjliggöra bättre prioriteringar och effektivisera verksamheten.

MÅL

Effektiv och välfungerande organisation som stödjer SLS hela verksamhet på ett ändamålsenligt sätt.

- Stark koppling mellan moderföreningen och delföreningarna (medlemsföreningar, sektioner, lokala läkaresällskap, KUF och associerade föreningar) i SLS
- Medlemskap i SLS ger god nytta
- Huset erbjuder ändamålsenliga lokaler samtidigt som byggnadens kulturhistoriska värden bevaras och lyfts fram.
- Husets verksamheter ger stabila och goda intäkter.
- Ekonomi i balans i ett helhetsperspektiv och verksamheten präglad av hög kostnadseffektivitet.
- Hög avkastning på kapitalet utifrån SLS placeringspolicy.
- Kansliet har rätt kompetenser och rimliga resurser utifrån verksamhetens behov.
- Kanslipersonalen erbjuds en god och stimulerande arbetsmiljö.
- SLS är aktiv i den sjukvårdspolitiska debatten.
- Välfungerande intern och extern kommunikation.

Tillsammans för en stark professionsröst i samhället

SLS SAMLAR NÄRMARE 30 000 MEDLEMMAR

Vid årsskiftet skrev Svenska Läkaresällskapet historia, då trädde den största organisationsförändringen på över 50 år i ikraft. Vi fick en ny medlemskategori: medlemsförening. Av SLS tidigare 66 vetenskapliga sektioner blev 40 medlemsföreningar och ytterligare ett antal sektioner har ansökt om att bli medlemsförening 2022 respektive 2023. Detta är en fantastisk utveckling och stärker professionsen röst, vilket innebär att SLS under 2021 bestod av 40 medlemsföreningar, 26 sektioner, 9 lokala läkaresällskap, 16 associerade föreningar samt SLS Kandidat- och underläkarförening. Tillsammans samlar vi närmare 30 000 medlemmar.

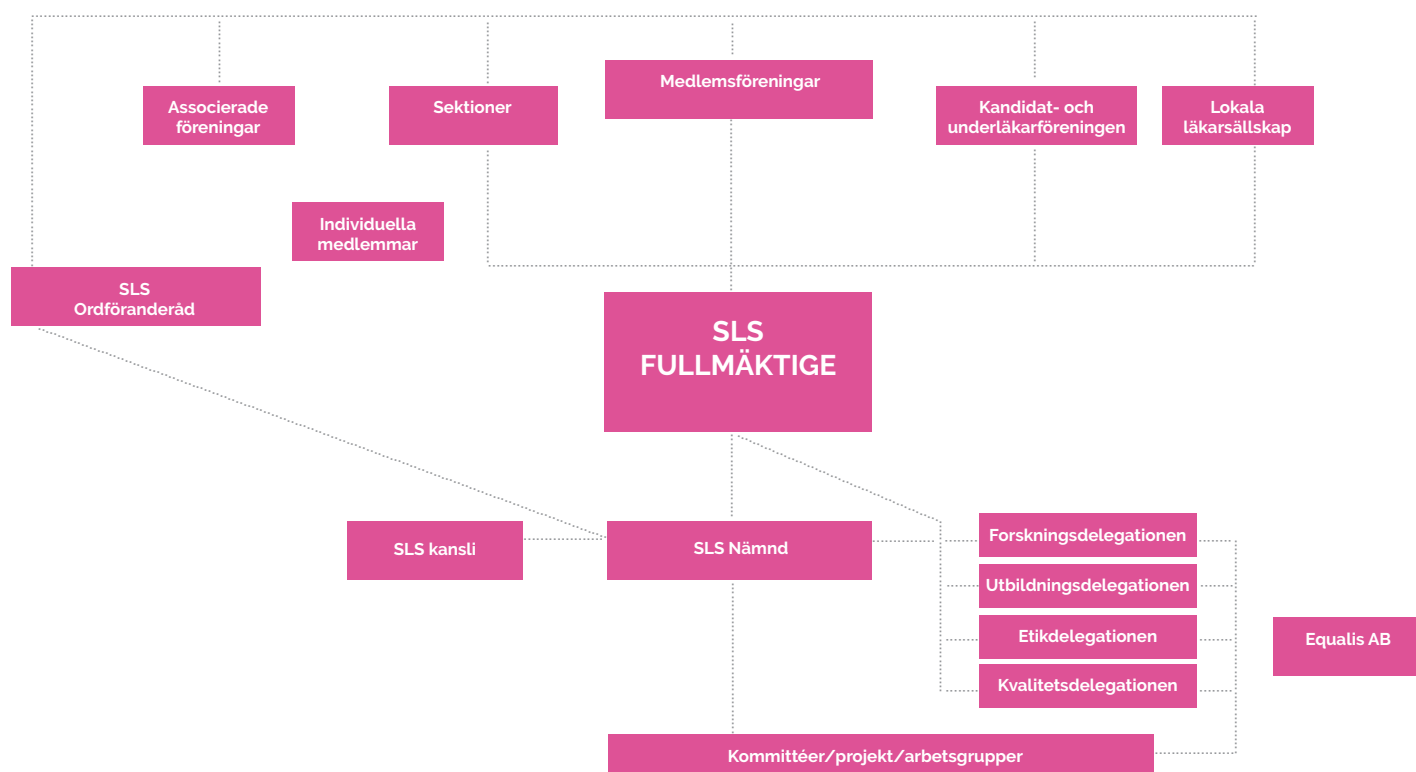

Bild: SLS organisationsschema

HEDERSLEDAMÖTER 2021

Foto: Christina Ylander

Foto: Samuel Unéus

Fullmäktige 2021 utsåg Cecilia Björklund, senior professor i Allmänmedicin, avdelningen för folkhälsa och samhällsmedicin, Medicinska institutionen, Sahlgrenska Akademien, Göteborgs universitet samt Stefan Lindgren, professor i medicin vid medicinska fakultetet vid Lunds universitet, tidigare ordförande för Svenska Läkaresällskapet till hedersledamöter.

40 MEDLEMSFÖRENINGAR

Föreningen för arbets- och miljömedicin
Sektionen för Medicinens Historia
Svensk Andrologisk Förening
Svensk Barnkirurgisk Förening
Svensk förening för allmänmedicin
Svensk Förening för Anestesi och Intensivvård
Svensk förening för basal och klinisk farmakologi
Svensk förening för Beroendemedicin
Svensk Förening för Hematologi
Svensk förening för hypertoni, stroke och vaskulär medicin
Svensk Förening för Klinisk Cytologi
Svensk Förening för Klinisk Fysiologi
Svensk Förening för Klinisk Kemi
Svensk Förening för Medicinsk Genetik och Genomik
Svensk Förening för Medicinsk Informatik
Svensk Förening för Medicinsk Radiologi
Svensk Förening för Neuroradiologi
Svensk Förening för Nuklearmedicin
Svensk Förening för Patologi
Svensk Gastroenterologisk Förening

Svensk medicinsk audiologisk förening
Svensk Njurmedicinsk Förening
Svensk Onkologisk Förening
Svensk Reumatologisk Förening
Svensk Rättsmedicinsk Förening
Svensk Socialmedicinsk Förening
Svensk Thoraxkirurgisk Förening
Svensk Transplantationsförening
Svenska Barnläkarföreningen
Svenska Endokrinologföreningen
Svenska Föreningen för Allergologi
Svenska Föreningen för Barn- och Ungdomspsykiatri
Svenska Infektionsläkarföreningen
Svenska Kardiologföreningen
Svenska Neurologföreningen
Svenska Rättsspsykiatriska Föreningen
Svenska Smärtläkarföreningen
Svenska Sällskapet för Dermatologi och Venerologi
Svenska Sällskapet för Maxillofacialkirurgi
Sveriges ögonläkarförening

26 SEKTIONER

Akutsjukvård
Diabetologi
Fysiologi
Fysisk aktivitet och idrottsmedicin
Geriatrisk
Handkirurgi
Internmedicin
Kirurgi
Klinisk Immunologi och Transfusionsmedicin
tidigare två sektioner; klinisk immunologi och transfusionsmedicin
Klinisk mikrobiologi
Klinisk neurofysiologi
Klinisk nutrition
Lungmedicin
Medicinsk psykologi
Medicinsk radiofysik
Medicinteknik
Neurokirurgi
Obstetrik och gynekologi
Ortopedi

Otorhinolaryngologi, huvud och halskirurgi
Plastikkirurgi
Psykiatri
Rehabiliteringsmedicin
Trafikmedicin Tropikmedicin
Urologi

9 LOKALA LÄKARSÄLLSKAP

Göteborgs Läkaresällskap
Helsingborgs Läkaresällskap
Jönköpings Läkaresällskap
Karlskrona Läkarförening
Linköpings Läkaresällskap
Läkaresällskapet i Lund
Umeå Läkaresällskap
Uppsala Läkarförening
Örebro Läkaresällskap

16 ASSOCIERADE FÖRENINGAR

Arbetsgruppen för Cystisk Fibros
Försäkringsmedicinska Sällskapet
Läkare för Miljön
Svensk Epidemiologisk Förening
Svensk Förening för Glesbygdsmedicin
Svensk Förening för Medicinsk Ultraljudsdiagnostik
Svensk Förening för Obesitasforskning
Svensk Förening för Ortopedisk Medicin
Svensk Förening för Palliativ medicin
Svensk Förening för Pulmonell Hypertension
Svensk Förening för Narrativ medicin
Sällskapet Svenska Hjärtförbundet
Svenska Läkare mot Kärnvapen
Svenska Skolläkarföreningen
Sveriges Kvinnliga läkares förening
Sveriges Läkares Intresseförening för Primär Immunbrist

SLS KANDIDAT- OCH UNDERLÄKARFÖRENING

Efterfrågestyrda vårdtjänster

hotar principen om vård efter behov

Svenska Läkaresällskapets delegation för medicinsk etik och det etiska rådet inom Svensk sjuksköterskeförening lanserade under hösten 2021 ett gemensamt etiskt uttalande om efterfrågestyrda vårdtjänster.

Etiskt uttalande 2021-09-28

Efterfrågestyrda vårdtjänster

- Efterfrågestyrd sjukvård är inte i samklang med principen vård efter behov – något som bör bli föremål för offentlig debatt.
- Medicinsk grund och vetenskapligt underlag saknas för många av de tester som utförs av vissa privata vårdaktörer.
- Det är nödvändigt att kartlägga de ökade kostnader och resursbehov som efterfrågestyrd självtestning och vidare utredning av sådana testresultat kan medföra inom offentligt finansierad sjukvård.
- En väsentlig del av testerna måste i praktiken betraktas som screeningverksamhet, och borde därför prövas med avseende på säkerhet och nytta, på samma sätt som annan screening prövas innan den införs i klinisk praxis.
- Det finns risk att läkares och sjuksköterskors kunskap, omdöme och professionsetik inte kommer patienterna till godo, när patienter själva köper företagens prover och undersökningar.
- Det finns betydande risk för att individers oro utnyttjas för kommersiell vinning, utan nytta för människors hälsa och med risk för medikalisering och för ytterligare ökad oro.

Läs mer: <https://bit.ly/3KENVLj>

Ekonomi

Verksamheten

Pandemin har lett till att stor del av verksamheten har skett digitalt under 2021. Medlemsreformen som trädde i kraft 1 januari 2021 har påverkat medlemsavgiften. Den individuella medlemsavgiften har varit oförändrad för alla kategorier, dvs 700 kronor för alla ordinarie och associerade medlemmar. Pensionärer har betalt 350 kronor. Studerande medlemmar betalar 50 kronor. Medlemmar som är examinerade men inte legitimerade betalar 350 kronor (under högst fem år). Medlemsföreningarna betalade 2021 140 kr per läkare med en nedsatt avgift för de som var medlemmar i flera föreningar.

Resultat

Summan av Svenska Läkaresällskapets rörelseintäkter uppgår till 21,0 mkr (18,1 mkr) och finansiella intäkter till 1,6 mkr (1,4 mkr). De totala kostnaderna för Sällskapets samtliga verksamhetsområden har under perioden uppgått till 21,2 mkr (19,4 mkr). Resultatet för 2021 uppgick till 1,4 mkr (0,03 mkr). Pandemin har fortsatt att påverka SLS ekonomi på många sätt. Intäkterna för konferens- och kontorslokaluthyrning är mindre än hälften än innan pandemin men detta har vägts upp av betydligt lägre kostnader för resor och möten då de flesta aktiviteter ha genomförts digitalt. Pandemin har också lett till lägre kostnader för fastigheten i form av el, värme, städ mm. Medlemsintäkterna är högre än tidigare då många fler än beräknat kvarställt som individuella medlemmar.

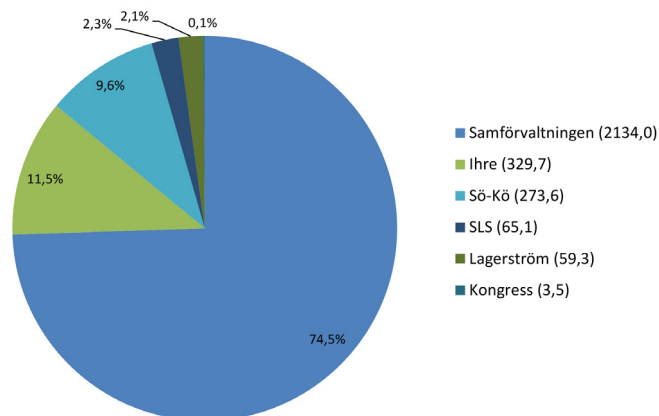
Stiftelseförvaltningen

Stiftelseförvaltningen är en samförvaltning i SEB för 145 anknutna stiftelsers kapital, som envar har sitt andelstal. För varje stiftelse lämnas särskild redovisning. Samförvaltningens förmögenhet per 2021-12-31 uppgick till 2 165 mkr (1 704 mkr). SLS förvaltar även några fristående stiftelser, bl a Bengt Ihres fond för gastroenterologi samt Stiftelsen Söderström Königska Sjukhemmet. Totala förmögenheten av de stiftelser som SLS förvaltar, räknat på marknadsvärde, uppgick per 2021-12-31 till 2,9 miljarder kronor.

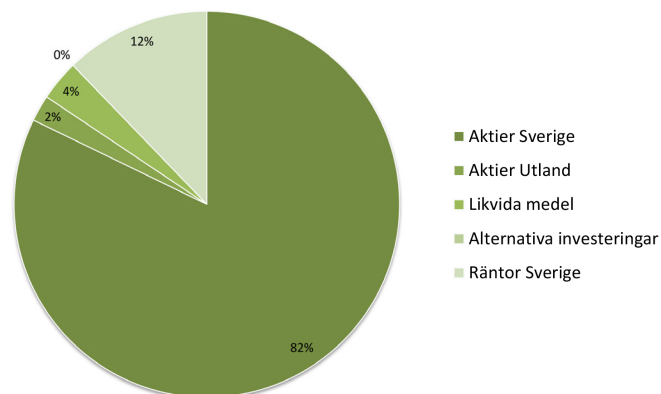
Utdelning av forskningsanslag och resebidrag

SLS har under utdelningsperioden 2021 (20/21) delat ut närmare 40 mkr till ändamålet via stiftelser som SLS förvaltar.

VÄRDEPAPPERSINNEHAV PER 2021-12-31 (MKR)

FÖRDELNING PLACERINGSTILLGÅNGAR 2021

Kommunikation

ÖKAT SAMARBETE MED SLS FÖRENINGAR

Året inleddes med att SLS medlemsreform trädde ikraft och vi kunde med stor glädje välkomna 40 medlemsföreningar. Samarbeten med föreningarna har under året fördjupats med flera gemensamma aktiviteter såsom webinarier och gemensamma kommunikationsinsatser. Under året har även allt fler föreningar efterfrågat kommunikationsstöd för digitala utskick, hemsidor och grafisk profil. I slutet av året arrangerades "State of The Art Covid-19" för andra året i rad. Mötet kommunicerades bland annat på hemsidan, genom 16 digitala utskick, bannerannonsering på lakartidningen.se samt i en tidningsbilaga som distribuerades med Lakartidningen.

TILLSAMMANS FÖR BÄSTA MÖJLIGA HÄLSA

Arbetet med att föra ut SLS ståndpunkter i centrala hälso- och sjukvårdsfrågor har fortsatt. Under året har 31 remisser besvarats, 20 debattartiklar publicerats, 38 nyhetsbrev skickats ut samt 40 pressmeddelande publicerats. Dessutom har SLS löpande gått ut med uttalanden på sls.se samt publicerat rapporter och tematidningar. SLS prioriterade frågor har under året varit i fokus och en särskild satsning för att föra ut SLS utbildningspolicy och utbildningsmodell har prioriterats. En kampanjsida lanseras i början av 2022.

KOMMUNIKATIONSKANALER

WEBBSIDA sls.se

SLS YOUTUBE-KANAL Livesändning & inspelning av debatter och seminarier

SLS PODDCAST om global hälsa och hållbar utveckling finns på Soundcloud.

ISSUU Digital publiceringsplattform för SLS tidningar

PALOMA SLS nyhetsbrev och digitala inbjudningar

FACEBOOK Facebook/svenskalakaresallskapet

TWITTER @sls_sv

MY NEWSDESK SLS pressrum

PUBLIKATIONER & RAPPORTER

SLS Tematidning: State of the Art Covid-19

<https://bit.ly/3KFRP6R>

SLS Tematidning: SLS pristagare 2021

<https://bit.ly/3wf71E7>

Guldorn för alla

<https://bit.ly/35QhNfU>

Rapport Kraftsamling för ungas psykiska hälsa 2021

<https://bit.ly/3KEQnKt>

Rapport Medicinsk forskning och utveckling

En förutsättning för att hantera framtida hälsohot

"Agenda för hälsa och välbefinnande" år 2021

<https://bit.ly/3tOHgHR>

Räckvidd & statistik

WEBBSIDA www.sls.se hade 142 144 (112 181) unika besök och 324 910 (289 342) antal sidvisningar. Vilket motsvarar en ökning med 26,7 % respektive 12,3 %.

SLS YOUTUBE-KANAL On demand: 44 300 (51 422) visningar i efterhand i totalt 5 600 (8 000) timmar. Vilket motsvarar en minskning med 14% respektive 30%.

NYHETSRETVÄR 38 (37) nyhetsbrev har skickats ut under 2021. Genomsnittlig öppningsfrekvens: 30 % (30 %)

TWITTER Antal tweetvisningar 116 000 (182 000). Vilket motsvarar en minskning med 36 %.

PRESSMEDDELANDE 40 (45) publicerade pressmeddelanden. Totalt hade nyhetsrummet 27 910 (28 014) visningar. Vilket motsvarar en minskning med 0,4 %.

RÄCKVIDD & GENOMSLAG: Redaktionella omnämnanden har minskat med 19 % och den potentiella räckvidden har ökat med 4 %.

(Siffror inom parentes avser föregående verksamhetsår)

PUBLICERADE DEBATTARTIKLAR

Göteborgs-Posten 2021-01-26

"Slopa patentreglerna så att också fattiga länder kan få vaccin"

<https://bit.ly/3CFNOME>

Dagens Samhälle 2021-02-04

"Ta tillvara kraften som används för att bekämpa pandemin"

<https://bit.ly/3l8skco>

Svenska Dagbladet 2021-02-28

"Svåra etiska problem kring vaccinationsintyg"

<https://bit.ly/3i5pBG9>

Dagens Nyheter 2021-03-15

"Digital vård är här för att stanna – men måste användas rätt"

<https://bit.ly/3l6qby7>

Dagens Nyheter 2021-03-16

"Kraftfullare åtgärder krävs för att nå mål om fast vårdkontakt"

<https://bit.ly/3i4xifU>

Dagens Medicin 2021-03-18

"Utveckla ett nationellt etiskt ramverk"

<https://bit.ly/3uc7Hrd>

Läkartidningen 2021-04-22

"Införandet av den nationella läkemedelslistan bör pausas"

<https://bit.ly/3i1oTtB>

Dagens Nyheter 2021-04-27

"Stärk medicinsk forskning och utveckling inför nästa hälsokris"

<https://bit.ly/37vx8fH>

Dagens Samhälle 2021-05-06

"Så kan Sverige få en världsledande digital vård"

<https://bit.ly/3Jb8iiV>

Dagens Nyheter 2021-01-20

"Fem förslag för att minska psykisk ohälsa hos unga"

<https://bit.ly/3tWMsJP>

Läkartidningen 2021-05-24

"Vi arbetar alla för patientsäkerhet"

<https://bit.ly/3KDRdhV>

Läkartidningen 2021-06-01

"Hindra inte läkarstudenter från att byta lärosäte"

<https://bit.ly/3JdXVuL>

Dagens Medicin 2021-06-09

"Ta ansvar för de svårast sjuka"

<https://bit.ly/3CBEEB4>

Läkartidningen 2021-06-30

"Rusta för folkhälsan – för en jämlik hälsa i framtiden"

<https://bit.ly/3t4wCxq>

Läkartidningen 2021-08-13

"Nationellt råd behövs för att göra digitala stöd rättvisa och säkra"

<https://bit.ly/3i5WNgK>

Dagens Samhälle 2021-08-18

"Det behövs ett samlat ledningsansvar för att uppnå mål om ökad hälsa"

<https://bit.ly/3w2Jar8>

Göteborgs-Posten 2021-09-13

"Akutsjukhusen klarar inte fler besparingar – vården kompromissas redan"

<https://bit.ly/3l81Tnh>

Dagens Nyheter 2021-09-22

"Den överbelastade vården kan inte vänta på en utredning"

<https://bit.ly/34GzqaE>

Göteborgs-Posten 2021-10-04

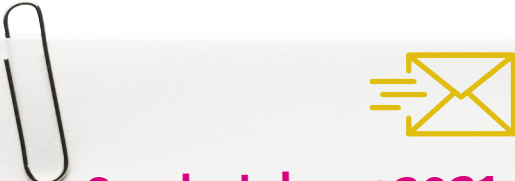
"Vården behöver återhämtning – inte fler besparingar"

<https://bit.ly/3MLY8Yg>

Dagens Medicin 2021-11-17

"Välfungerande vård förtjänar att ta mer plats i valdebatten"

<https://bit.ly/3MNw4DI>

38 nyhetsbrev 2021
Hög öppningsfrekvens!

SLS nyhetsbrev hade under 2021 en genomsnittlig öppningsfrekvens på ca 30 % (30 %) vilket enligt branchindex räknas som hög (över 25 %).

Axplock ur SLS remissvar

Människors livsvillkor måste inkluderas i byggandet av en europeisk hälsounion

Covid-19 pandemin har tydliggjort att EU behöver stärkt koordinering, mer hållbara hälsosystem och bättre beredskap inför framtida kriser. Men pandemin har även på ett brutalt sätt synliggjort betydelsen av människors livsvillkor för hälsan. Vi vet att Covid-19 pandemin slår hårdast mot de mest sårbara i samhället, inte enbart de äldsta eller de som redan har sjukdomar, utan även de som lever i social utsatthet. SLS saknar ansatser att nå dessa grupper och efterlyser anpassade insatser. Digitala verktyg för korrekta modelleringar, riskbedömningar och insatser är viktiga, men hjälper inte för de som inte nås, de som inte förstår språket, inte kan läsa eller saknar ett hem.

(SLS remissvar: Skapande av en europeisk hälsounion – förstärkning av EU:s resiliens mot gränsoverskridande hot mot människors hälsa (S2020/08859/FS))

SLS välkomnar förslag för bättre vård och omsorg för sköra äldre

Fast omsorgskontakt i hemtjänsten, tillsammans med fast läkarkontakt, samt vid behov en namngiven fast vårdkontakt är vägen till ett tryggare och mer personcentrerat välfärdssystem. Precis som fastläkarkontakt behövs för samordning av vårdinsatser som innefattar utredning, behandling och uppföljning, behövs en fast omsorgskontakt för att samordna omsorgsinsatser inom hemtjänsten. Fast omsorgskontakt inom hemtjänsten kan bli en viktig brygga till patientens fasta läkare med team och kommer underlätta arbetet med medicinska insatser och väsentligt bidra till ökad patientsäkerhet.

(SLS remissvar: Remissvar Fast omsorgskontakt i hemtjänsten, SOU 2020:70 (S2020/08966))

Nationellt vårdprogram för ökad folkhälsa

Kunskapsstyrning och kunskapsstyrningsorganisationen är högaktuella ämnen inom SLS och frågor som engagerar en stor del av läkarkåren som efterlyser ökad delaktighet. SLS välkomnar därför möjligheten att kvalitetsgranska nytt vårdprogram vid ohälsosamma levnadsvanor. Det är av största vikt att berörda föreningar i SLS får möjlighet att granska och ge synpunkter på nationella vårdprogram utifrån sina expertkompetenser. Det är ju trots allt professionen som beforskar medicinska problem i hälso- och sjukvården och som tar fram och omsätter ny kunskap i vårdens vardag. Det är också läkarprofessionen som tillsammans med andra professioner tar fram underlag till eller utarbetar egna riktlinjer, rekommendationer och vårdprogram baserade på den bästa tillgängliga vetenskapliga kunskapen.

(SLS remissvar: Nationellt vårdprogram vid ohälsosamma levnadsvanor)

Dela information inom vård och omsorg ställer krav på åtgärder för att skydda patientens integritet

Utredningen föreslår en ny lag om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation samt kvalitetsuppföljning. Utredningens förslag grundas på att det ska vara frivilligt för vård- och omsorgsgivare att använda de nya möjligheterna för att dela dokumentation digitalt. SLS är positivt till utredningens förslag under förutsättning att integritetsstärkande åtgärder införs. Behovet av en sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation för personer som är i kontakt med både vård- och omsorgsgivare är stort, men det får inte riskera integritetsskyddet. Ett stort ansvar faller på vård- och omsorgsgivarna att säkerställa att patienten är välinformerad om vad som gäller.

(SLS remissvar: Informationsöverföring inom vård och omsorg, SOU 2021:4 (S2021/00850))

Fast läkarkontakt en förutsättning för rätt stöd vid psykisk ohälsa

SLS kan konstatera att det endast finns ett skarpt förslag i betänkandet, att i lag förtydliga att det i primärvårdens grunduppdrag ingår att tillhandahålla de hälso- och sjukvårdstjänster som krävs för att tillgodose vanligt förekommande fysiska och psykiska vårdbehov. SLS anser att utredningen delvis missar vikten av att åstadkomma fast läkarkontakt för alla som en del i att uppnå ambitionen att erbjuda bra stöd vid psykisk ohälsa. Genom kontinuitet och god personkännedom kan tidiga signaler på psykisk ohälsa fångas upp och en bedömning av rätt insatser kan göras och det behöver inte alltid handla om medicinska åtgärder inom primärvården.

(SLS remissvar: God och nära vård – Rätt stöd till psykisk hälsa, SOU 2021:6)

SLS välkomnar hälsoreform för barn och unga och efterlyser en resursstark elevhälsa

SLS välkomnar nationellt hälsovårdsprogram som tar ett helhetsgrepp om barns och ungas hälsa, utveckling och välmående under hela uppväxttiden. Programmet bör vara kunskapsbaserat och inkludera hälsofrämjande och förebyggande insatser riktade till barn och unga avseende både fysisk och psykisk hälsa. SLS lyfter särskilt vikten av en resursstark elevhälsa.

(SLS remissvar: Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga, SOU 2021:34)

För patientens bästa

Ta del av alla
SLS remissvar på
www.sls.se!

Besvarade remisser

Promemoria utkast av lagrådsremiss
Nya regler för organ donation
Socialdepartementet 2021-11-23

Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2021:xx) om kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om kliniska prövningar av humanläkemedel, 3.1.1-2021-089277
Läkemedelsverket 2021-11-18

SOU 2021:59 Vägen till tillgänglighet – långsiktig, strategisk och i samverkan
Socialdepartementet 2021-11-05

Ändringsföreskrift av Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2011:10) om förteckningar över narkotika
Läkemedelsverket 2021-11-05

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om särskilt förordnande att utöva läkaryrket
Socialstyrelsen 2021-10-31

Promemoria Ökad kvalitet i rättsintyg
Justitiedepartementet 2021-10-22

SOU 2021:39 Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården
Socialdepartementet 2021-10-08

SOU 2021:34 Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga.
Socialdepartementet 2021-10-03

SOU 2021:6 God och nära vård – Rätt stöd till psykisk hälsa
Socialdepartementet 2021-10-01

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2021:XX) om sjukvård och apotek på fartyg
Transportstyrelsen 2021-10-01

SOU 2021:43 Ett förstärkt skydd mot sexuella kränkningar
Socialdepartementet 2021-09-30

Begrepp rörande uppmärksamhetsinformation
Socialstyrelsen 2021-09-28

Vägledning och planeringsverktyg – Stöd för arbetssättet fast läkarkontakt
Socialstyrelsen 2021-09-27

Screening för cystisk fibros
Socialstyrelsen 2021-09-24

Förslag till ändring av Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2018:25) om licens och Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2018:26) om lagerberedningar
Läkemedelsverket 2021-09-23

SOU 2021:19 En stärkt försörjningsberedskap för hälso- och sjukvården
Socialdepartementet 2021-08-20

Skjuta fram ikraftträdandet av elektronisk förskrivning som huvudregel
Läkemedelsverket 2021-08-20

SOU 2021:22 Hårdare regler för nya nikotinprodukter
Socialdepartementet 2021-08-17

Förslag till föreskrifter om ändring i Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2020:81) om behörighet för sjuksköterskor att ordinera läkemedel för vaccination mot sjukdomen covid-19*
Socialstyrelsen 2021-08-16

Förslag till föreskrifter om ändring i Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2020:81) om behörighet för sjuksköterskor att ordinera läkemedel för vaccination mot sjukdomen covid-19
Socialstyrelsen 2021-07-06

Förslag till föreskrift om ändring i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2010:125) om medicinska krav för innehav av körkort m.m.
Transportstyrelsen 2021-06-23

Pneumokockvaccination som ett särskilt vaccinationsprogram för personer 75 år och äldre
Socialdepartementet 2021-06-15

Informationsöverföring inom vård och omsorg (SOU 2021:4)
Socialdepartementet 2021-06-11

Förslag till föreskrifter om ändring i Socialstyrelsens föreskrifter SOSFS 2009:30 och SOSFS 2009:32

Förslag till Meddelandeblad om fast läkarkontakt m.m.
Socialstyrelsen 2021-05-10

Försäkringsmedicinskt beslutsstöd – vägledning om sjukskrivning för covid-19 respektive postcovid
Socialstyrelsen 2021-05-06

Sju nya ämnen i Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2011:10) om förteckningar över narkotika och internationell förteckning tas bort för två biologiska material som redan listas i förteckningen
Läkemedelsverket 2021-05-05

Postcovid – kvarstående eller sena symtom efter covid-19.
Socialstyrelsen 2021-03-35

Ny lag om statlig ersättning för personskada orsakad av vaccin mot covid-19

Socialdepartementet 2021-04-21

Promemoria Avgift för intyg om godkänd bastjänstgöring S2021/01368
Socialdepartementet 2021-02-28

Översyn av 12 och 13 kap. i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2010:125) om medicinska krav för innehav av körkort m.m.
Transportstyrelsen 2021-04-01

EU-kommissionens meddelande om en läkemedelsstrategi för Europa (COM (2020) 761 final)
Socialdepartementet 2021-02-08

SOU 2020:70 Fast omsorgskontakt i hemtjänsten
Socialdepartementet 2021-03-19

Ändring i Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2017:74) om begränsningar av förordnande och utlämnande av vissa läkemedel
Läkemedelsverket 2021-01-15

SOU 2020 53 - Personuppgiftsbehandling vid antalsberäkning inför klinisk forskning - Delbetänkande från KOMET
SOU 2020:53
Näringsdepartementet 2021-02-12

Tydliggörande av yrkeskvalifikationsdirektivets minimikrav på antal studietimmar för läkar- och tandläkarexamen
Utbildningsdepartementet 2021-01-28

Europeiska kommissionen förslag om europeisk hälsounion och att stärka EU:s förmåga att hantera gränsöverskridande hälsohot
Socialdepartementet 2021-01-12

Avgiftsförändringar till följd av EU-förordningen om kliniska prövningar av humanläkemedel
Socialdepartementet 2021-01-08

INTERNA REMISSER

Inhämtat synpunkter från SLS medlemsföreningar/sektioner inför samråd med Socialstyrelsen om ev. justering i intygsformulär till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om läkarnas specialiseringstjänstgöring (HSLF-FS 2021:8) 2021-12-06

Rekommendationer gällande säker kirurgi under covid-19, framtagna av en arbetsgrupp inom SLS covid-19-grupp. 2020-11-16

Nationella Riktlinjer för covid-19, framtagna av Svenska hygienläkarföreningen, Föreningen för Klinisk Mikrobiologi och Svenska Infektionsläkarföreningen. 2020-06-09

Medverkan i expertgrupper

AB HYGIEA

Tobias Alfvén, Per Johansson,
Marie Hiller

CANCERFONDENS HUVUD- MANNARÅD

Britt Skogseid

eHÄLSOMYNDIGHETEN

Expertgrupp för nationella
specifikationer
Anna Rossander

EQUALIS AB

Anders Ehnberg, Eva Nylander,
Per Johansson

FORSKA! SVERIGE

Agenda för hälsa och välbefinnande
Tobias Alfvén

HAGSTRÖMERBIBLIOTEKET

Ove Hagelin

IOGT-NTO PROJEKTGRUPP

Jonas Sjögren, Sven Andréasson

KULTURRÅDET KI

Gunilla Bolinder

LIVSMEDELSVERKET

Referensgruppen för Livsmedels-
verkets regeringsuppdrag att
stödja vården i samtalet om bra
matvanor
Anna Kiessling, Lars Jerdén

LÄKEMEDELSVERKET

Vetenskapliga rådet för human-
läkemedel

Mikael Hoffmann, Göran Petersson

NATIONELL PLATTFORM FÖR FÖRBÄTTRINGSKUNSKAP

Kiku Pukk Härenstam

NATIONELLT FÖRSÄKRINGS- MEDICINSKT FORUM (NFF)

Susanna Althini, Per Johansson

NATIONELLA KVALITETSREGISTER

Evalill Nilsson

NCD-NÄTVERKET

Lars Weinehall

NÄTVERKET SAMVERKAN FÖR SÄKER VÅRD (SSV)

Hans Rutberg

REGIONERNAS INFORMATIK- NÄTVERK

Göran Petersson

SOCIALSTYRELSEN

Enheten för Fackspråk och infor-
matik
Bertil Johansson

Etiska rådet

Mikael Sandlund, Niklas Juth

Grupp Nationellt fackspråk för vård och omsorg

Magnus Fogelberg

Levnadsvaneprojektet

Anna Kiessling

Nationella rådet för specialise- ringstjänstgöring (ST-råd)

Hans Hjelmqvist

Nationella Vårdkompetensrådet

Arbetsgrupp om AT och BT
Hans Hjelmqvist

Dialogmöte om fastläkarkontakt

Susanna Althini, Susann Asplund
Johansson

Rådet för eHälsa och gemensam informationsstruktur

Mattias Agestam

SPUR-STIFTELSEN

Torbjörn Ledin

STATENS MEDICINSK ETISKA RÅD

Mikael Sandlund

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR

Referensgrupp En äldreomsorgs-
lag (Dir. 2020:142)

Susanna Althini, Susann Asplund
Johansson

Utredningen om privata sjukvårds- försäkringar (S 2020:13)

Mikael Sandlund

STATSKONTORET

Rapport om Vision eHälsa 2025
Göran Petersson

STIFTELSEN NÄTVERK FÖR LÄKEMEDELSEPIDEMIOLOGI (NEPI)

Thomas Bradley, Eva Vikström,
Ylva Böttiger (suppleant)

SVENSKA INSTITUTET FÖR STANDARDER

Ag8 hälsoappar
Göran Petersson

SVERIGES KOMMUNER OCH REGIONER

Expertgrupp för nationella
kvalitetsregister
Evalill Nilsson

TANDVÅRDS- OCH LÄKE- MEDELSFÖRMÅNSVERKET (TLV)

Vetenskapligt råd inom obstetrik
och gynekologi
Jan Brynhildsen

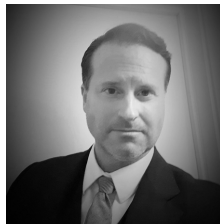
WHO-CC CLINICAL HEALTH PROMOTION CENTRE

Advisory Board
Anna Kiessling

ORDFÖRANDE
TOBIAS ALFVÉN

Barnläkare Sachsska barnsjukhuset, docent global hälsa, Karolinska Institutet.

NIKLAS EKERSTAD

Specialist i kardiologi och internmedicin, Västra Götaland. Docent samt adjungerad universitetslektor, Linköpings universitet.

VICE ORDFÖRANDE*
CATHARINA IHRE LUNDGREN

Bröst- och endokrinkirurg, Karolinska Universitetssjukhuset. Docent, institutionen för Molekylär Medicin och kirurgi (MMK), KI.

KARIN RÅDHOLM

Specialist i allmänmedicin, Kärna vårdcentral i Östergötland och docent i allmänmedicin, Linköpings universitet..

OLA BJÖRGELL

Vetenskaplig sekreterare, ordförande programkommittén, docent, regionöverläkare, Medicinsk radiologi, Skånes universitetssjukhus.

MIKAEL HOFFMANN

Ordförande SLS kommitté för läkemedelsfrågor, specialist i klinisk farmakologi och infektionssjukdomar, chef för stiftelsen NEPI.

HANS HJELMQVIST

Ordförande Utbildningsdelegationen, professor i anesthesi/intensivvård, Örebro universitetssjukhus.

CHRISTINA BERGH

Professor, överläkare, obstetrik/gynekologi, Sahlgrenska universitetssjukhuset, Göteborgs universitet.

MIKAEL SANDLUND

Ordförande Etikdelegationen, professor, överläkare, psykiatri, Norrlands universitetssjukhus, Umeå universitet.

SUSANNA ALTHINI

Specialist i allmänmedicin, Region Gotland.

OLA WINQVIST

Ordförande Forskningsdelegationen och prioriteringskommittén, professor och överläkare i klinisk immunologi.

STELLA CIZINSKY

Överläkare i kardiologi och verksamhetschef vid Universitetssjukhuset i Örebro.

KIKU PUKK HÄRENSTAM

Ordförande delegation för medicinsk kvalitet, medicinska doktor, specialistläkare pediatrik, Nya Karolinska Universitetssjukhuset.

JOHAN DABROSIN SÖDERHOLM

Professor i kirurgi vid Linköpings universitet och överläkare i kolorektal kirurgi vid Universitetssjukhuset i Linköping.

AVGÅENDE UR NÄMNDEN FROM 2021-06-30 **LISA RYDÉN, BO RUNESSON, INGMARIE SKOGLUND, ANNA-THERESIA EKMAN**
ADJUNGERAD **SARA WIDE GUSTAFSSON** Ordförande SLS Kandidat- och underläkarförening from 2021-06-30
SLS KANSLI **PER JOHANSSON** Kanslichef **MALIN HENRIKSSON** Organisationssekreterare **SUSANN ASPLUND JOHANSSON**
Utredningsansvarig **MARIE HILLER** Ekonomiansvarig **JAANA LOGREN BERGQVIST** Kommunikationsansvarig

SLS NÄMND Se sid 51.

ARBETSUTSKOTT (AU)

Ordförande: Tobias Alfvén

Vice ordförande: Lisa Rydén

t o m 30/6, Catharina Ihre Lundgren fr.o.m 1/7

Vetenskaplig sekr: Ola Björgell

Nämndledamot: Mikael Hoffmann

SLS Kansli: Per Johansson, Susann Asplund Johansson. Malin Henriksson

DELEGATIONEN FÖR FORSKNING

Ordförande: Ola Winqvist

Vice ordförande: Amir Sherif

Pia Maly Sundgren

Kristina Bengtsson Boström

Margareta Holmström

Alkistis Skalkidou

Katja Fall

Anna Sarkadi

Adjungerad: Sara Tabari (KUF)

SLS Kansli: Tina Henriksson

PRIORITERINGSKOMMITTÉN

Ordförande: Ola Winqvist

Vice ordförande: Amir Sherif

Rose-Marie Amini

Anette Bruchfeld

Carl-Johan Carlhäll

Mats Eliasson

Eva Hammerlid

Stefan Hansson

Katarina Hedin

Anders Jeppsson

Kjell Larsson

Bo Norrving

Håkan Olausson

Åsa Petersén

Martin Rutegård

Jan Sunnegårdh

Stina Syvänen

Johan Wikström

Carl Turesson

Lil Träskman-Bendz

Susanna Walter

Håkan Wallén

SLS Kansli: Tina Henriksson

DELEGATIONEN FÖR UTBILDNING

Ordförande: Hans Hjelmqvist

Jonas Ahl

Lill Blomqvist, t o m 14/9

Gösta Eliasson

Ioannis Parodis

Mini Ruiz

Lisa Villabona

Peter Stålberg, t o m 1/9

Adjungerad: Aida Saketi (KUF)

SLS kansli: Susann Asplund Johansson

DELEGATIONEN FÖR MEDICINSK ETIK

Ordförande: Mikael Sandlund

Anders Castor

Erik Björck

Madhuri Gogineni

Caroline Starlander

Leila Tamaddon

Magnus Tisell

Anke Zbikowski

Adjungerade: Niklas Juth, Hanna Jerndal (KUF)

Allmänhetens representanter:

Ragnar Levi, Cecilia Lundmark

Lotta Wendel

SLS kansli: Lilian Lindberg

DELEGATIONEN FÖR MEDICINSK KVALITET

Ordförande: Kiku Pukk Härenstam

Stina Gäre Arvidsson

Carl Savage

Liselotte Risö Bergerlind

Johan Thor

Adjungerade ledamöter:

Mikael Bergström

Boel Andersson Gäre

Ulf Haglund

Göran Petersson

Hans Rutberg

Mikael Hoffmann

Adam Syk (KUF)

SLS kansli: Susann Asplund Johansson

KOMMITTÉN FÖR eHÄLSA

Ordförande: Göran Petersson

Mattias Agestam

Susanne Bergenbrant Glas

Anne Björk

Anna Rossander

Evalill Nilsson

Hanna Fernemark

Veronica Milos Nymberg

Adjungerade: Jingcheng Zhao, Nira Nirmalathas, Maria Hägglund, Anders Thurin

KOMMITTÉN FÖR GLOBAL HÄLSA

Ordförande: Helena Freilingsdorf

Anette Agardh

Anna-Karin Hurtig

Birgitta Essén

Helena Frielingsdorf

Johan von Schreeb

Max Petzold

Åsa Leufven

Anna-Theresia Ekman

Hampus Holmer

Raman Preet

Hana Awil

Hedda Ottesen (KUF)

KOMMITTÉN FÖR LÄKEMEDELSFRÅGOR

Ordförande: Mikael Hoffmann

Magnus Axelsson

Jonas Bergh

Eva Vikström Jonsson

Pauline Raaschou

Kristina Seling

KOMMITTÉN FÖR MEDICINSK KVALITETSUTVECKLING

Ordförande: Ulf Haglund

Soffia Gufdbjörnsdottir

Nina Nelson

Pär Nordin

Bo Norrving

Ola Rolfson

Li Felländer-Tsai

KOMMITTÉN FÖR PREVENTION & FOLKHÄLSA

Ordförande: Anna Kiessling

Margareta Kristenson

Åsa Thurfjell

Eva Zeisig

Adjungerad: Sixten Elén (KUF)

SLS kansli: Lilian Lindberg

KOMMITTÉN FÖR MEDICINSK SPRÅKVÅRD

Ordförande: Magnus Fogelberg

Carl Strömbäck

Maria Kvist

Monica von Heijne

Ola Karlsson

Tom Pettersson

Tove Gunnarsson

Adjungerad: Åsa Holmér

KOMMITTÉN FÖR SÄKER VÅRD

Ordförande: Hans Rutberg

Rita Fernholm

Charlotte Milde Luthander

Pelle Gustafson

Karin Pukk Härenstam

Ullakarin Nyberg

Urban Nylén

Anders von Heijne

PROGRAMKOMMITTÉN

Ordförande: Ola Björgell

Hans Hjelmqvist

Victoria Carxon (KUF)

SLS kansli: Per Johansson, Sophie Palmqvist-Klockhoff

STATE OF THE ART COVID-19

Organisationskommitté: Tobias Alfvén, Lars-Magnus Andersson

SLS kansli: Per Johansson, Sophie Palmqvist-Klockhoff

Sammanställande vetenskaplig kommitté:

Lars-Magnus Andersson

Martin Sundqvist
Anders Johansson

SLS ARBETSGRUPP FÖR COVID-19

Ordförande: Tobias Alfvén

Martin Sundqvist
Michael Von Schickfus
Magnus Isacson
Panteha Hatefi
Annette Nyberg
Maja Ewert
Sara Sehlstedt
Jonas Oldgren
Lars Svennberg
Tomas Bjerner
Catarina Ihre Lundgren
Linus Axelsson
Maziar Mohaddes
Lena Hellström-Westas
Lars-Magnus Andersson
Michael Algovik
Anders Johansson
Hans Hjelmqvist

SLS kansli: Theresa Wahlqvist

SLS ARBETSGRUPP OM KUNSKSKAPSTYRNING

Ordförande: Catharina Ihre
Lundgren

Johan Dabrosin Söderholm
Kiku Pukk Härenstam

SLS kansli: Per Johansson, Susann
Asplund Johansson

KLINISK REVISION

Ordförande: Niklas Ekerstad

Eva Arvidsson
Gunnar Akner
Karl Sallin
Magnus G Lind
Rurik Löfmark
Stella Cizinsky

SLS kansli: Per Johansson, Susann
Asplund Johansson

KLIMAT & HÄLSA

Ordförande: Maria Wolodarski

Björn Fagerberg
Sigrid Hammarqvist
Hanna Jerndal
Ida Persson

Hedda Ottesen from juni 2021
Stella Cizinsky from våren 2021
Peter Stenvinkel from våren 2021
Lotta Velin t.o.m juni 2021

Anna-Theresia Ekman, t.o.m juni

Joakim Crona, t.o.m juni

SLS kansli: Per Johansson

UNGAS PSYKISKA HÄLSA

Ordförande: Josef Milerad

Bo Runeson
Margaretha Leissner
Maria Unenge Hallerbäck

Ylva Norlander
Elisabeth Fernell
Heika Widengren
Lars Cernerud
Laura Korhonen
Sofia Lindstrand

KLOKA KLINISKA VAL

Ordförande: Martin Serrander

Mathias Axelsson
Christina Bergh
Stella Cizinsky
Herman Holm
Josabeth Hultberg
Karin Pukk Härenstam
Andreas Nyström

LEVNADSVANEPROJEKTET

Projektledare: Anna Kiessling

Ann-Marie Calander
Anna Norhammar
Eva Zeisig
Jill Taube
Roger Olsson
Yvonne Lowert

SLS kansli: Lilian Lindberg

KONST & LÄKEKONST

Ordförande: Stephan Rössner

Kerstin Hultér Åsberg
Marika Willstedt

PLACERINGSRÅDET

Ann-Catherine Sandell
Tobias Alfvén
Lisa Rydén t o m 30/6
Catahrina Ihre Lundgren fr.om 17/
Per Colleen

SLS kansli: Per Johansson,
Marie Hiller

REVISORER

Jens Karlsson, EY

Förtroendevalda:

Kerstin Nilsson
Patrick Vigren

UNDERSTÖDSFONDERNA

Karl Sallin

SLS kansli: Theresa Wahlqvist

VALBEREDNING (from 1/7 2021)

Ordförande: Stefan Lindgren

Torbjörn ledin
Karl Sallin
Malin Sund
Britt Skogseid
Stefan James
Bo Runesson

SLS kansli: Malin Henriksson

VÅRDARE AV SAMLINGARNA

Vårdare av boksamlingen:

Ove Hagelin

Vårdare av de medicinhistoriska

samlingarna: Gunilla Bolinder,

Vårdare av medaljsamlingen:

Jörgen Sigurd

Vårdare av porträttsamlingen:

Mårten Rosenqvist

KANDIDAT- & UNDERLÄKAR- FÖRENINGEN

Ordförande: Sara Wide Gustafsson

Vice ordf.: Nils Karlsson

Vetenskaplig sekr. Sara Tabari

Global Hälsa-sekr. Hedda Ottesen

Etik sekr. Hanna Jerndal

Utbildningssekr. Aida Saketi

eHälsosekr. Nira Nirmalathas

Preventionssekr. Sixten Élen

Kvalitetssekr. Adam Syk

Programekret: Victoria Carxon

Kommunikatör Jowana Joher

Lokalortsrepresentanter:

Umeå: Hanna Jerndal

Uppsala: Alice Åhreus Lunnemark

Örebro: Vakant

Stockholm: Vakant

Linköping: Sophia Huda

Göteborg: Agnes Ander

Skåne: William Bronge

Ledamot: Emma Stenbacka

SLS KANSLI

Kanslichef: Per Johansson

Christian Tränk

Ellinor Schmidt

Jaana Logren Bergqvist

Lilian Lindberg

Malin Henriksson

Marie Hiller

Mattias Carlsson

Sara Grahn

Sophie Palmquist-Klockhoff

Susann Asplund Johansson

Theresa Wahlqvist

Tina Henriksson

LEDNINGSGRUPP

Kanslichef: Per Johansson

Chef organisation och utredning:

Susann Asplund Johansson

Chef ekonomi och verksamhets-

stöd: Marie Hiller

Chef kommunikation och

program: Jaana Logren Bergqvist

SVENSKA LÄKARESÄLLSKAPETS

Årsredovisning 2021

ORGANISATIONSNUMMER 802002-1914

Förvaltningsberättelse

Nämnden för Svenska Läkaresällskapet (SLS), organisationsnummer 802002-1914, avger härmed årsredovisningen för 1 januari - 31 december 2021. (Siffror inom parentes avser föregående verksamhetsår)

Allmänt om verksamheten

Svenska Läkaresällskapet (SLS) är läkarkårens oberoende, vetenskapliga och professionsorganisation, en ideell, politiskt och fackligt obunden förening. Vi arbetar med frågor baserade på vetenskap, utbildning, etik och kvalitet. Vårt huvudsakliga syfte är att verka för förbättrad hälsa och sjukvård i samhället. SLS sprider kunskap, stödjer forskning och utarbetar riktlinjer, uttalanden, rapporter och policydokument. SLS ingår dessutom i statliga utredningar och besvarar remisser.

SLS har förtroendet att förvalta över 150 olika stiftelser med ändamål att bl a stödja forskning inom det medicinska området. Under 2021 har de av SLS förvaltade stiftelserna delat ut 40 Mkr (43 Mkr) till ändamålen. För SLS, inklusive stiftelserna, uppgår likvida medel samt fondandelar och långfristiga värdepapper den 31/12 2021 till 2,9 miljarder kronor.

SLS har sitt säte på Klara Östra Kyrkogatan i Stockholm. I huset på Klara Östra Kyrkogata, som SLS äger och förvaltar, sitter SLS kansli. SLS hyr även ut möteslokaler, kontorslokaler samt en restauranglokal.

I SLS hus ordnas normalt vetenskapliga möten, konferenser och fortbildningsaktiviteter. Under 2021 har det mesta skett digitalt men flera aktiviteter har websänts från huset, bl a arrangerades det för andra året i rad en vetenskaplig konferens om covid-19 med ca 1 200 deltagare.

Väsentliga händelser under verksamhetsåret

Den mesta av verksamheten har under 2021 fortsatt att ske digitalt pga pandemin. Allt från fullmäktige, nämndmöten till tvärvetenskapliga sektionsövergripande möten har skett digitalt. Den 1 januari 2021 trädde SLS nya medlemsorganisation i kraft och SLS består nu, utöver individuella medlemmar, av 40 medlemsföreningar och tillsammans samlar vi över 25 000 läkare. Från och med 1 januari 2022 tillkommer ytterligare 12 medlemsföreningar.

SLS beviljades statsbidrag 2021 för att fortsatt driva Levnadsvaneprojektet som syftar till att integrera ett hälsofrämjande förhållningssätt i all vård och behandling.

Under 2021 har SLS investerat i ett nytt brandlarm för nästan 1 mkr för att säkerställa ett gott brandskydd för det kulturarv som Svenska läkaresällskapets hus innehar.

Medlemmar

SLS hade vid utgången av 2021 7 226 (9 571) individuella medlemmar och 40 medlemsföreningar som tillsammans har närmare 20 000 medlemmar

Nämnden och arbetsutskottet

Nämndens sammansättning framgår av sidan 11. Nämnden har haft åtta sammanträden och arbetsutskottet har haft åtta sammanträden under 2021.

Finansiell hantering

Placeringsrådet har haft ett sammanträde under verksamhetsåret. SLS placeringsråd har till syfte att vara en rådgivande beredningsgrupp för SLS nämnd i frågor angående kapitalplaceringar och stiftelser utifrån placeringsreglementet. Inför utdelningen 2021 höjde SLS utdelningsnivån i SLS Investeringsfond från 0,48 kr/andel till 0,52 kr/andel.

SLS Investeringsfond har haft en god utveckling under året och slutade med en avkastning för 2021 på 36,59% (15,1%). Drygt 96% av tillgångarna finns inom aktier och räntebärande placeringar.

Kommentarer till årets resultat

Pandemin har påverkat SLS ekonomi på många sätt. Intäkterna har sjunkit pga färre uthyrda konferenslokaler, färre hyresgäster samt få fysiska programaktiviteter. Pandemin har också lett till sänkta rese- och möteskostnader samt lägre kostnader för fastigheten i form av el, värme, städ mm. Medlemsreformen har under 2021 inneburit ökade medlemsintäkter då antalet individuella medlemmar varit fler än beräknat.

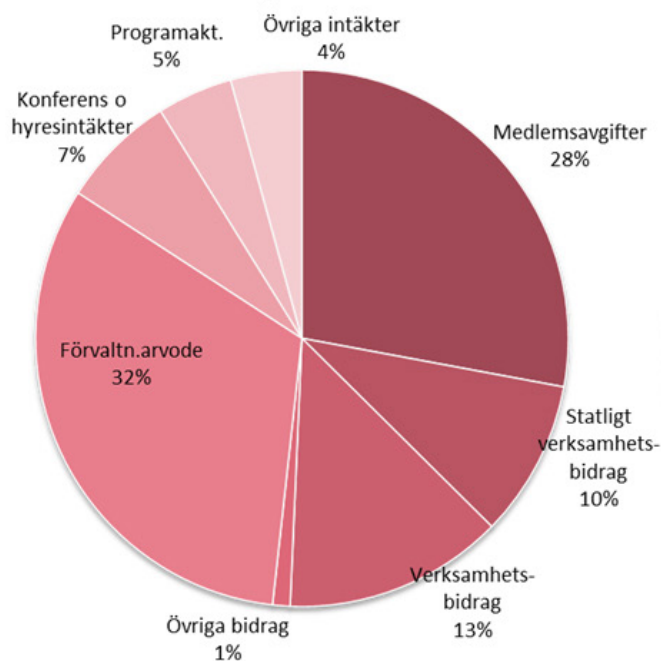
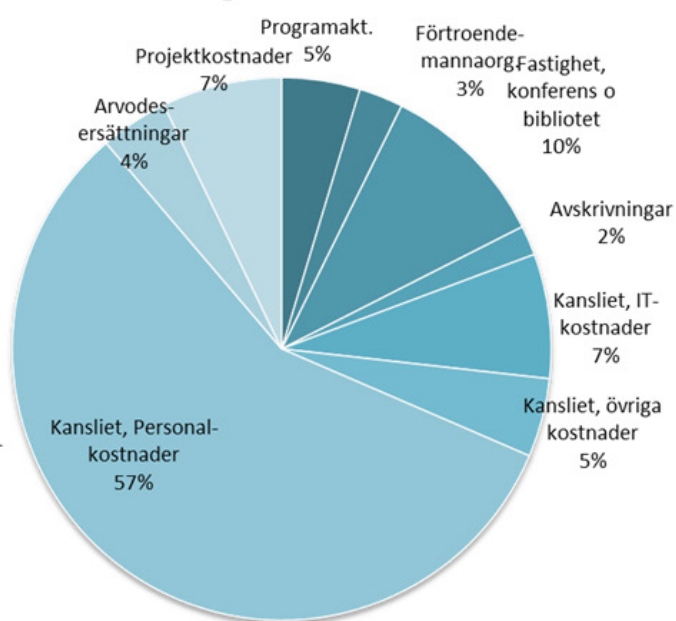
Rörelseresultatet summerar till -0,2 Mkr (-1,3 Mkr). Resultatet efter finansiella poster är 1,4 Mkr (0,03 Mkr).

Eget kapital

	Förenings kapital	Ändamåls bestämt	Balanserat resultat	Totalt eget kapital
Ingående balans	2 519 392	726 221	30 975 224	34 220 837
I anspråkstagna ändamålsbestämda medel				0
Erhållna ändamålsbestämda medel			0	0
Årets resultat			1 373 847	1 373 847
Utgående balans	2 519 392	726 221	32 349 071	35 594 684

Flerårsöversikt

	2021	2020	2019	2018	2017
Rörelsens intäkter	21 010	18 053	24 082	24 680	25 616
Resultat efter finansiella poster	1 374	31	234	123	-2 290
Balansomslutning	42 934	40 177	50 055	50 645	57 423

Fördelning intäkter 2021**Fördelning kostnader 2021**

Resultaträkning

Kr	Not	2021-01-01- 2021-12-31	2020-01-01- 2020-12-31
Rörelsens intäkter			
Medlemsintäkter		5 862 960	4 896 588
Erhållna bidrag	2	5 012 525	3 642 616
Nettoomsättning	3	8 263 967	8 415 221
Övriga intäkter	4	1 871 008	1 098 431
Summa rörelsens intäkter		21 010 460	18 052 856
Rörelsens kostnader			
Lämnade bidrag		-	-10 000
Övriga externa kostnader	5	-7 818 487	-8 104 623
Personalkostnader	6	-13 002 110	-11 003 423
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	9	-375 423	-281 600
Summa rörelsens kostnader		-21 196 020	-19 399 646
Rörelseresultat		-185 560	-1 346 790
Resultat från finansiella poster			
Resultat från finansiella anläggningstillgångar	7	1 543 257	1 363 276
Övriga ränteintäkter och liknade resultatposter		16 150	14 500
Summa finansiella poster		1 559 407	1 377 776
Resultat efter finansiella poster		1 373 847	30 986
Årets resultat		1 373 847	30 986

Balansräkning

Kr	Not	2021-12-31	2020-12-31
Tillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnad	9	2 534 002	1 971 196
Inventarier		10	10
Konst, litteratur och medaljsamlingar		50	50
Summa materiella anläggningstillgångar		2 534 062	1 971 256
Finansiella anläggningstillgångar			
Långfristig fordran koncernföretag		500 000	500 000
Kapitalförsäkring	8	1 017 950	1 291 741
Andelar koncernföretag	10	50 010	50 010
Andra långfristiga värdepappersinnehav	11	29 648 937	29 648 937
Summa finansiella anläggningstillgångar		31 216 897	31 490 688
Summa anläggningstillgångar		33 750 959	33 461 944
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		802 317	304 069
Övriga fordringar		542 809	84 871
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		350 449	501 550
Summa kortfristiga fordringar		1 695 575	890 490
Kassa och bank	12	7 487 575	5 824 479
Summa omsättningstillgångar		9 183 150	6 714 969
Summa tillgångar		42 934 109	40 176 913
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Föreningskapital		2 519 392	2 519 392
Ändamålsbestämda medel	13	726 221	726 221
Balanserat resultat		32 349 071	30 975 223
Summa eget kapital		35 594 684	34 220 836
Avsättningar		1 264 905	1 605 117
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		1 742 925	906 009
Övriga skulder	14	2 097 460	1 389 417
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	15	2 234 135	2 055 534
Summa kortfristiga skulder		6 074 520	4 350 960
Summa eget kapital, skulder och avsättningar		42 934 109	40 176 913

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med Årsredovisningslagen, samt de som anges i BFNAR 2012:1. Redovisningsvalutan är svenska kronor. Om inget annat anges redovisas belopp i hela kronor.

SLS är en allmännyttig ideell förening.

Koncernredovisning

SLS är moderbolag till AB Hygiea, org.nr 556368-7324. Koncernredovisning upprättas inte enl. 7 kap. 3§ ÅRL

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar gjorda inbetalningar för medlemskap i SLS. Medlemsavgifterna intäktsförs när betalning sker och periodiseras till det räkenskapsår de tillhör.

Verksamhetsbidrag

Ett bidrag intäktsredovisas i den period som bidraget emottages. Om bidraget är till för att täcka en kostnad sker intäktsredovisning så att den ställs mot den kostnad som bidraget är avsett att täcka. Intäktsredovisning sker endast när det i hög grad av sannolikhet kan antas att bidraget inte kommer att återkrävas.

Verksamhetsbidrag skuldförs därför till dess att de utgifter som bidraget ska täcka uppkommer.

Övriga intäkter

Förvaltningsarvoden tas ut löpande från SLS förvaltade stiftelser efter att respektive stiftelses årsredovisning har avlämnats. Konferens- och hyresintäkter av SLS fastighet intäktsredovisas i takt med att de upparbetats eller att ifrågavarande tjänster levererats.

Leasing

Ett finansiellt leasingavtal är ett avtal enligt vilket de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av en tillgång i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Övriga leasingavtal klassas som operationella. Samtliga leasingavtal redovisas enligt reglerna för operationell leasing. Leasingavgifterna för de operationella leasingavtalen kostnadsförs linjärt över leasingperioden.

Verksamhetskostnader

Verksamhetskostnader omfattar ändamåls-, medlems-, administrations- och fastighetskostnader. Gemensamma kostnader såsom kostnader för personal, IT, fastighetsförvaltning, marknadsföring, kansli och möteskostnader fördelas mellan ändamåls- och administrationskostnader enligt fördelningsnycklar.

Kostnader för administration, som uppstår som en direkt följd av en aktivitet eller ett projekt inom ändamålen, räknas som ändamålskostnader. Den administrativa hanteringen vid beviljande av forskningsanslag är ett exempel på en sådan kostnad. Ändamålskostnaderna inkluderar också kostnader för informationsspridning, personal och andra kostnader direkt hänförliga till ändamålet.

Pensionsavsättning och kapitalförsäkring

För räkenskapsåren 2020 och 2021 har en avsättning för pension redovisats som säkras med en motsvarande kapitalförsäkring. Pensionsavsättningen och kapitalförsäkringen förändras med den del av uttag från försäkringen som inte täcks av försäkringens övervärde.

Noter	2021-01-01- 2021-12-31	2020-01-01- 2020-12-31
-------	---------------------------	---------------------------

Tillgångar och skulder

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärde minskat med av- och nedskrivningar.

Fordringar upptas till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Långfristiga innehav av aktier och andelar och andra räntebärande instrument värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde. Portföljmetoden tillämpas, det vill säga nedskrivningar görs inte för enskilda placeringar, om inte det verkliga värdet för hela aktieportföljen är lägre än anskaffningsvärdet.

Byggnad. Avser Svenska Läkaresällskapets fastighet vid Klara Östra Kyrkogata 10, inga avskrivningar görs på fastigheten till följd av att den redovisas till ringa värde. Större renoveringar av byggnaden skrivs av linjärt under över nyttjandeperioden.

Byggnadsinventarier	Avskrivningsperiod 10 år	
Not 2 Erhållna bidrag		
Statligt verksamhetsbidrag för Levnadsvaneprojektet (LV)	1 990 000	1 820 000
Verksamhetsbidrag	2 800 000	500 000
Övriga bidrag	222 525	1 322 616
Summa erhållna bidrag	5 012 525	3 642 616
Not 3 Nettoomsättning		
Förvaltningsarvode	6 798 152	6 670 671
Konferens- och hyresintäkter	1 465 815	1 744 550
Summa nettoomsättning	8 263 967	8 415 221
Not 4 Övriga intäkter		
Övriga intäkter	906 498	776 431
Programaktiviteter, Berzelius symposier mm	964 510	322 000
Summa övriga intäkter	1 871 008	1 098 431
Not 5 Övriga externa kostnader		
Programaktiviteter, Berzelius symposier mm	994 549	324 256
Förtroendemannaorganisationen	561 251	457 595
Fastighet, konferens och bibliotek	2 167 425	2 266 060
Kansliet, It, marknadsföring mm	2 566 841	2 881 160
Projektkostnader	1 528 421	2 175 552
Summa övriga externa kostnader	7 818 487	8 104 623

Noter	2021-01-01- 2021-12-31	2020-01-01- 2020-12-31
-------	---------------------------	---------------------------

Not 6 Anställda och personalkostnader**Löner och andra ersättningar***Personal*

Anställda inkl. kanslichef	7 542 118	6 370 796
Summa personalens löner	7 542 118	6 370 796

Förtroendevalda och övriga arvoderade

Nämnd	449 820	453 880
Övriga arvoderade	218 016	497 829
Summa arvode	667 836	951 709

Sociala- och pensionskostnader

Sociala kostnader	2 558 520	2 035 462
Pensionskostnader inkl. löneskatt	1 960 661	1 527 663
Övriga lönebikostnader	272 975	117 793
Sociala- och pensionskostnader	4 792 156	3 680 918

Totalt Personalkostnader	13 002 110	11 003 423
---------------------------------	-------------------	-------------------

Ökningen av personalkostnader beror delvis på nyanställning på kansliet men också på att lönekostnaderna under 2020 var lägre än normalt pga sjukskrivningar, statliga ersättningar av sjuklöner samt sänkta arbetsgivaravgifter pga covid-19.

Medelantalet anställda

Kvinnor	9	8
Män	3	3
Summa	12	11

Könsfördelning inom Svenska Läkaresällskapets nämnd

Kvinnor	6	6
Män	8	8
Summa	14	14

Not 7 Resultat från finansiella tillgångar

Utdelning SLS Investeringsfond, SLS depå	1 432 532	1 322 337
Utdelning Brandkontoret	9 460	9 030
Realiserad vinst kapitalförsäkring	101 265	31 909
Summa resultat från finansiella tillgångar	1 543 257	1 363 276

Not 8 Kapitalförsäkring

Ingående anskaffningsvärde	1 291 740	1 611 695
Uttag	-273 790	-319 954
Utgående anskaffningsvärde	1 017 950	1 291 741

Marknadsvärde	1 017 950	1 291 741
---------------	-----------	-----------

Noter		2021-01-01- 2021-12-31	2020-01-01- 2020-12-31
Not 9	Byggnad		
	Ingående anskaffningsvärde	2 815 996	2 815 996
	Inköp	938 229	-
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 754 225	2 815 996
	Ingående avskrivningar	-844 800	-563 200
	Årets avskrivningar	-375 423	-281 600
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 220 223	-844 800
	Utgående redovisat värde	2 534 002	1 971 196
	Klara Östra Kyrkogata 10, Klara församling Stockholm Fastigheten Stockholm Hägern Större 9 är gravationsfri. Taxeringsvärde behöver ej sättas.		
Not 10	Andelar koncernföretag		
	<i>AB Hygiea (556368-7324)</i>		
	Antal aktier	1 000	1 000
	Andelar	100%	100%
	Bokfört värde	50 000	50 000
	<i>Equalis AB (556515-2087)</i>		
	Antal aktier	384	384
	Andelar	24%	24%
	Bokfört värde	10	10
	Summa bokfört värde andelar koncernföretag	50 010	50 010
Not 11	Andra långfristiga värdepappersinnehav		
	<i>SLS depå i SLS Investeringsfond</i>		
	Ackumulerat anskaffningsvärde vid årets ingång	29 648 937	29 648 937
	Redovisat värde vid årets utgång	29 648 937	29 648 937
	Marknadsvärde	65 092 594	52 272 801
	Summa andra långfristiga värdepappersinnehav	29 648 937	29 648 937
Not 12	Kassa och bank		
	Verksamhetens banktillgodohavanden	6 250 783	5 301 668
	Banktillgodohavanden från fristående stiftelser för utdelning	1 236 792	522 811
	Summa kassa och bank	7 487 575	5 824 479

Noter	2021-01-01- 2021-12-31	2020-01-01- 2020-12-31
-------	---------------------------	---------------------------

Not 13 Ändamålsbestämda medel

Groths Läroboksfond	529 000	529 000
Sociala fonden	120 000	120 000
Jörgen Engels pris	77 221	77 221
Summa ändamålsbestämda medel	726 221	726 221

Not 14 Övriga skulder

Ej utbetalda anslag från fristående stiftelser	1 437 331	569 994
Personalens skatter	634 473	578 457
Skuld Asylsökande	0	155 599
Övriga skulder	25 656	85 367
Summa övriga skulder	2 097 460	1 389 417

Not 15 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Upplupna löner och sociala avgifter	623 846	627 781
Förutbetalda intäkter	1 093 847	774 899
Upplupna kostnader	516 442	652 854
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2 234 135	2 055 534

Not 16 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Covid-19 har haft fortsatt stor påverkan på SLS uthyrning av konferenslokaler. Omställningen av SLS verksamhet till digital har dock sänkt kostnaderna vilket gör att SLS ser positivt på 2022 och har en budget i balans. Från och med kvartal 2 2022 räknar SLS med normal verksamhet.

Rysslands intrång i Ukraina har haft stor påverkan på börsen. Under perioden januari-februari 2022 har värdet på Svenska läkaresällskapets investeringsfond sjunkit med 11%. Innehavet har ett långsiktigt perspektiv så en eventuell nedgång har ingen kortsiktig påverkan på verksamheten.

Stockholm den dag som framgår av den elektroniska underskriften

Tobias Alfvén
Ordförande

Catharia Ihre Lundgren
Vice ordförande

Ola Björgell
Vetenskaplig sekreterare

Hans Hjelmqvist

Mikael Sandlund

Christina Bergh

Karin Pukk Härenstam

Johan Dabrosin Söderholm

Ola Winqvist

Susanna Althini

Stella Cizinsky

Mikael Hoffmann

Niklas Ekerstad

Karin Rådholm

Per Johansson
Kanslichef

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska signatur

Jens Karlsson
Auktoriserad revisor, EY

Patrick Vigren
Förtroendevald revisor

Kerstin Nilsson
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

Till fullmäktige i Svenska Läkaresällskapet, org.nr 802002-1914

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Svenska Läkaresällskapet för år 2021.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2021 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsd i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *De förtroendevalda revisorernas ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisionsd i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är nämnden som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av verksamhetsberättelsen (men innefattar inte årsredovisningen och vår revisionsberättelse avseende denna).

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Nämndens ansvar

Det är nämnden som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Nämnden ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar nämnden för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om nämnden avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsd i Sverige.

Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsd i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i nämndens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att nämnden använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera nämnden om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

De förtroendevalda revisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av nämndens förvaltning av Svenska Läkaresällskapet för år 2021.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar nämndens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Nämndens ansvar

Det är nämnden som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon nämndledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Jens Karlsson
Auktoriserad revisor

Patrick Vigren
Förtroendevald revisor

Kerstin Nilsson
Förtroendevald revisor

Svenska
Läkaresällskapet

ADRESS Klara Östra Kyrkogata 10, Box 738, 101 35 Stockholm
TELEFON 08-440 88 60 **E-POST** sls@sls.se **WEBB** www.sls.se